

JAARVERSLAG

2020

Kindwijs
protestants-christelijke
scholengroep

Inhoud

1. Bestuursverslag	2
1. Schoolbestuur	2
1.1 Organisatie	2
1.2 Profiel	5
1.3 Identiteit	6
1.4 Dialoog	8
2. Verantwoording beleid	9
2.1 Onderwijs en kwaliteit	9
2.2 Personeel en professionalisering	12
2.3 Huisvesting en facilitair	19
2.4 Financieel beleid	20
2.5 Risico's en risicobeheersing	22
3. Verantwoording financiën	26
3.1 Realisatie staat van baten en lasten en balans	26
3.2 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	30
3.3 Financiële positie	35
3.4. Overige rapportages	37
2. Verslag van de toezichthouder	38
3. Jaarrekening	44
3.1 Jaarrekening	44
4. Overige gegevens	68
5. Bijlagen	70
Bijlage 1 - Samenvatting strategische beleidsplan 2019-2023	70

1. Bestuursverslag

1. Schoolbestuur

1.1 Organisatie

Contactgegevens

Naam	Stichting voor Protestants-christelijk Primair Onderwijs op Goeree-Overflakkee, genoemd Kindwijs
Bestuursnummer	42632
Postbus	Postbus 337, 3240 AH Middelharnis
Bezoekadres	Pascal 40 3241 MB Middelharnis
Website	www.kindwijs.org
Telefoon	0187 484153
Emailadres	info@kindwijs.org

Overzicht scholen

Volgnummer	BRIN nummer	Statutaire naam rechtspersoon
1	04MD	Bosseschool
2	04OR	Prins Maurits
3	04PW	Prins Johan Friso
4	04RX	Basisschool Het Kompas Nederlands Hervormd Onderwijs
5	05MQ	Protestants Christelijke Basisschool Het Kompas
6	05QU	School Met De Bijbel De Regenboog
7	05SB	Basisschool De Bron
8	05TI	School Met De Bijbel
9	07AE	Groen van Prinsterer Basisschool
10	07CB	Protestants Christelijke Basisschool Oranje Nassau
11	07NM	Albert Schweitzerschool
12	07NZ	Christelijke Nationale School voor Basisonderwijs Zomerland
13	07YM	Protestants Christelijke Basisschool Eben-Haëzer

Contactpersoon

Naam	De heer J.S. Nagtegaal
Functie	Voorzitter college van bestuur
Telefoonnummer	0187-484153

Juridische structuur

De rechtspersoon is een Stichting met de naam: Stichting voor Protestants Christelijk Primair onderwijs op Goeree-Overflakkee, verkorte werknaam Kindwijs.

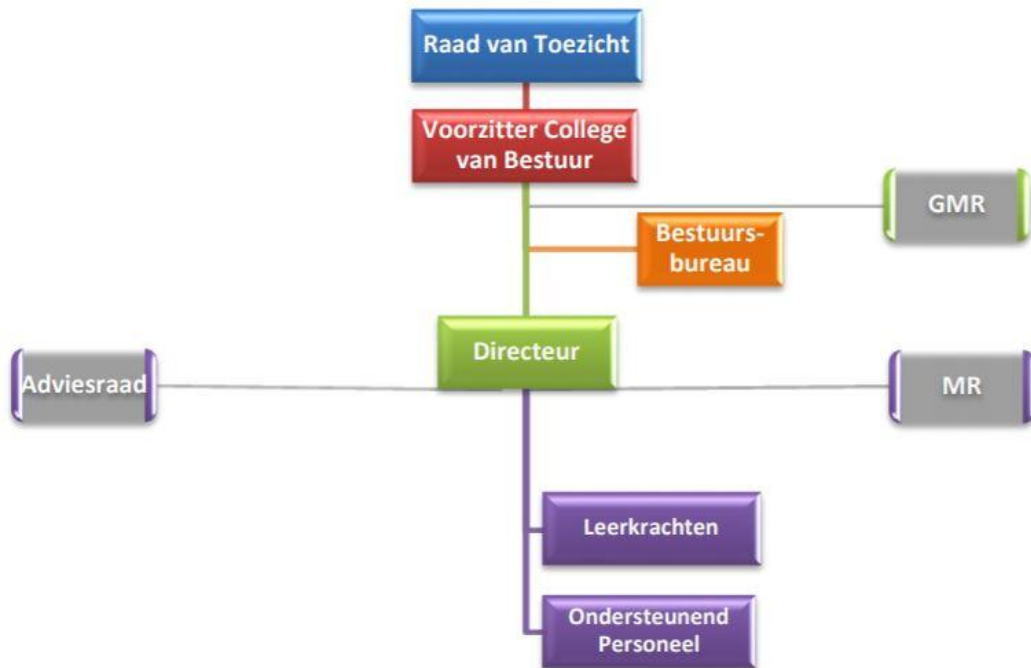
Kindwijs is opgericht in 2013 en gevestigd te Middelharnis.

Kindwijs is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 56891296.

Aan Kindwijs zijn de voormalige schoolverenigingen en adviesraden van de scholen verbonden. Kindwijs is lid van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Goeree-Overflakkee.

Organisatiestructuur

Organigram 2020

Verklaring afkortingen: GMR: Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad; MR: Medezeggenschapsraad school;

Het college van bestuur voert de bestuurlijke taken en bevoegdheden uit en de raad van toezicht, als werkgever van het college van bestuur, houdt toezicht op de uitvoering van haar bestuurlijke taken.

De schooldirectie is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken op school en uitvoering van het beleid.

Het bestuursbureau omvat de functies financieel manager, medewerker personeelszaken, medewerker kwaliteit en administratief medewerker(s).

De stichting legt verantwoording af aan de overheid over de rechtmatige en doelmatige besteding van de ontvangen middelen. Deze verantwoording vindt hoofdzakelijk plaats in het jaarverslag (verticale verantwoording). Daarnaast legt de stichting ook verantwoording af over haar functioneren en dat van de scholen aan de adviesraden, ouders, personeel en leerlingen (horizontale verantwoording).

Governance code

Kindwijs handhaaft de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs waarin de basisprincipes zijn vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs.

De raad van toezicht en het college van bestuur vergadert tenminste twee keer per jaar gezamenlijk met de adviesraden van de scholen. Tweemaal per jaar vindt overleg met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad plaats.

In juli 2019 heeft een bestuurlijke visitatie plaatsgevonden door een afvaardiging van de PO Raad. De uitkomsten van deze visitatie is besproken met het management team en de raad van toezicht.

De raad van toezicht heeft in 2019 bij de voorbereiding van de gesprekken met het management team onder begeleiding van een bestuurder van de Driestar en op basis van de aanbevelingen uit de bestuurlijke visitatie verdiept in haar eigen rol en functioneren. Op basis hiervan en van de uitkomsten van de bestuurlijke visitatie werkt zij aan haar professionalisering.

De raad van toezicht heeft de aanbeveling van de visitatiecommissie ten aanzien van combinatie van functies van een van haar leden, tevens interim bestuurder bij een andere organisatie in dezelfde sector gemotiveerd niet overgenomen. Zij ervaart de onderwijskundige ervaring en kennis van dit lid als waardevol en noodzakelijk voor de invulling van haar toezichthoudende taak.

De raad van toezicht heeft in december met de bestuurder zijn functioneren geëvalueerd.

Functiescheiding

Kindwijs heeft functiescheiding aangebracht tussen bestuur en intern toezicht door het benoemen van een college van bestuur en een raad van toezicht.

Kindwijs bestaat uit een college van bestuur, de raad van toezicht (7 leden), de schoolleider, schoolteams en het bestuurskantoor. Daarnaast zijn er nog diverse taakgroepen die zich bezighouden met onderdelen van de bedrijfsvoering of specifieke projecten die samenhangen met de strategische doelen van de stichting.

Aan alle scholen van Kindwijs is een adviesraad verbonden welke als taak heeft het bevorderen van het protestants-christelijk onderwijs op de school waarmee zij verbonden is. Daarnaast hebben de adviesraden het recht om een lid van de raad van toezicht voor benoeming voor te dragen.

Bestuur

Kindwijs wordt geleid door een eenhoofdig college van bestuur, de heer J.S. Nagtegaal. Naast deze functie is de heer Nagtegaal tot februari 2020 voorzitter geweest van de kerkenraad en het college van kerkrentmeesters van de protestantse kerk Burgh-Haamstede en voorzitter van de federatie van kerken in de Westhoek (Schouwen-Duiveland) geweest. De heer Nagtegaal is door de PO Raad aangesteld als visitator in het team dat bestuurlijke visitaties uitvoert bij schoolbesturen.

Intern toezichtsorgaan

De samenstelling van de raad van toezicht is:

naam	functie
J.J. de Geus	Voorzitter
J.L. den Dikken	Vice-voorzitter
P.C. Klink	Lid
P.J. van den Hil	Lid
W.G.A. Driesse	Lid
E.S.P. van Kranenburg	Lid
W. van der Welle	Lid

De functies en nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht staan vermeld in het verslag van de raad van toezicht dat is opgenomen in hoofdstuk 2 Verslag van de toezichthouder..

Medezeggenschap

Elke school heeft een medezeggenschapsraad (MR). Via de MR hebben ouders invloed op het schoolbeleid. De primaire gesprekspartner van de MR is de schooldirecteur. Kindwijs heeft een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) ingesteld, een orgaan voor advies- en

instemmingsrecht over bovenschoolse zaken. De GMR behandelt alleen onderwerpen die voor de scholen van gemeenschappelijk (schooloverstijgend) belang zijn. De primaire gesprekspartner van de GMR is het College van Bestuur.

Het dagelijks bestuur bestond in kalenderjaar 2020 uit:

Voorzitter: dhr. C. van der Slik

Secretaris: mw. J. Boot - Boot, na de herfstvakantie dhr. A. Goossens

Er is een groot aantal onderwerpen aan de orde gekomen waarbij veel beleidsplannen de revue zijn gepasseerd. Er werd onder meer gesproken over (in willekeurige volgorde): AVG beleid, regelingen en protocollen inzake privacy en informatiebeveiliging, personeelsbeleid, meerjarenbegroting en bestuursformatieplan, het huisvestingsbeleid en het strategisch beleidsplan 2019-2023.

De lokale MR-leden hebben zich in het jaar 2020 in veel gevallen verdiept in de wensen ten aanzien van een continurooster. Met elke MR werd het werkverdelingsplan, jaarplan en het jaarrooster van de school gedeeld.

1.2 Profiel

Missie en visie

Kindwijs scholen zijn een vitaal onderdeel van de samenleving. Vanuit een Protestants-Christelijke levenshouding krijgen kinderen onderwijs en begeleiding om inzichten te ontwikkelen en vaardigheden te leren voor hun leven nu en in de toekomst. Dit in een omgeving waar de kernwaarden van Kindwijs centraal staan.

Het is onze visie dat wij vanuit de Bijbelse uitgangspunten onze taak willen uitvoeren.

De talentontwikkeling van onze leerlingen is ons primaire doel. Daarbij houden onze medewerkers rekening met de verschillende leerstijlen en leerbehoeften van alle leerlingen. Leerkrachten van Kindwijs geven gedifferentieerd les, stimuleren samenwerking en kennen de leerlijnen. Kindwijs is een lerende organisatie; onze medewerkers en leerlingen zijn gemotiveerd en betrokken en nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces. We werken samen met ouders om kinderen te laten ontwikkelen tot verantwoordelijke wereldburgers. Hierbij zetten wij eigentijdse, moderne methoden en methodieken in. Zo werken onze leerlingen met plezier en behalen optimale resultaten.

KERNWAARDEN

Bij de verdere vertaling en concretisering van onze visie gaan wij uit van vijf kernwaarden, namelijk geloven, vreugde, veiligheid, vertrouwen en vernieuwend

- Geloven betekent dat de scholen van Kindwijs werken vanuit de christelijke levensovertuiging en dat dit uitstraalt naar alle lagen van de organisatie. Kernwoorden hierbij: Bijbel, liefde, hoop, zorg, praktiseren en uitdragen.
- Vreugde betekent genieten van ons werk, samen leren, betrokken zijn op elkaar en de omgeving en aandacht hebben voor het aspect vieren. Kernwoorden hierbij: Passie, optimistisch, empathisch, authentiek, interpersoonlijk, intrapersoonlijk, open.
- Onder veiligheid verstaan we aan een prettig, warm en geborgen leer- en leefklimaat voor iedereen binnen Kindwijs. Kernwoorden hierbij: Relatie, communicatie, laagdrempelig, benaderbaar, durf integriteit, zorgzaamheid.
- Wij vertrouwen elkaar en hebben vertrouwen in elkaars kunnen en elkaars mogelijkheden. Kernwoorden hierbij: elkaar steunen, stimuleren, verwachten, openheid, vrijheid, delen, betrokkenheid, samen, zelfvertrouwen.

- Kindwijs is vernieuwend. Ons onderwijs richt zich op de toekomst van kinderen en is daarom onderzoekend, uitdagend en grensverleggend van aard. Kernwoorden hierbij: ambitieus, nieuwsgierig, inspirerend, ontdekkend, moedig, gericht op groei.

Kernactiviteiten

De kernactiviteit van Kindwijs is het geven van goed onderwijs aan kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 á 13 jaar, waarbij de resultaten minimaal op het niveau liggen dat landelijk gezien van de betreffende scholen verwacht mag worden. Binnen Kindwijs wordt een niveau hoger als het landelijk gemiddelde als wenselijk niveau gezien.

Strategisch beleidsplan

In 2019 is het strategisch beleidsplan 2015-2019 geëvalueerd en zijn de doelen voor de periode 2020-2023 opgesteld.

Vitale scholen, eigenaarschap en toekomstgericht onderwijs zijn de komende jaren speerpunten van het onderwijskundig beleid.

Vitale scholen zien wij als scholen die gehuisvest zijn in duurzame, energie neutrale schoolgebouwen waarin vitale medewerkers, met plezier werken en hun stress hanterend, boeiend onderwijs geven aan vitale leerlingen waarbij er evenwicht is tussen zitten en bewegen.

Alle scholen van Kindwijs bevorderen het eigenaarschap van kinderen bij hun leer- en ontwikkelingsproces in een positief school- en groepsklimaat. Schoolteams hebben een focus op eigenaarschap in persoonlijke ontwikkeling en team- en schoolontwikkeling. Kindwijs wil actief zoeken naar educatief partnerschap in bedrijfsleven en overheidsinstanties om extra mogelijkheden te creëren met betrekking tot verrijking van ons onderwijsaanbod.

Op de scholen van Kindwijs werken we toekomstgericht: hierbij denken we aan effectieve inzet van ICT, wetenschap en techniek, onderzoekend en samenwerkend leren, 21st century skills, burgerschapsvorming (wereldburgerschap), breinvriendelijk onderwijs, passend onderwijs, begeleiding en aanbod bij hoogbegaafdheid.

In bijlage 2 van het bestuursverslag is de uitwerking van deze thema's in ambities en opdrachten voor de onderdelen Identiteit, Onderwijs & Kwaliteit, Personeel & organisatie, Beheer & Financiën en Maatschappij & Communicatie opgenomen.

1.3 Identiteit

Toegankelijkheid & toelating

Kindwijsscholen hanteren met behoud van eigen identiteit een open toelatingsbeleid waarbij ouders gevraagd wordt de identiteit van de school te onderschrijven of te respecteren.

De stichting heeft als grondslag de Bijbel als Gods Onfeilbaar Woord en zij onderschrijft de Drie Formulieren van Enigheid zoals die door de Synode van Dordrecht in 1619 zijn vastgesteld.

De invulling van de grondslag vindt in de onderwijspraktijk plaats door de medewerkers op een school. Op deze invulling wordt binnen de Kindwijs-organisatie toegezien door een adviesraad die voor elke school (of combinatie van scholen) bestaat. Een adviesraad heeft als belangrijkste doelstelling het bevorderen van Bijbels gefundeerd protestants-christelijk onderwijs op de scholen waarvoor de adviesraad functioneert. De adviesraad is oorspronkelijk ontstaan uit de voormalige bestuursleden van

de resp. scholen van Kindwijs. Voor de bewaking van de identiteit van de school en bij sollicitaties is dit college als eerste verantwoordelijk.

Het bestuur stelt zich ten doel om als een goed rentmeester de zaken te behartigen, waarbij in de eerste plaats nadrukkelijk wordt gekeken naar het handhaven van de protestants-christelijke identiteit. De verantwoordelijkheid voor het verloop van het onderwijs op de scholen van de Protestants-Christelijke scholengroep Kindwijs wordt door het bestuur zeer serieus genomen.

Bij het bestuur en management is de invulling van de identiteit op de individuele scholen steeds onder de aandacht. De identiteitscommissie van de raad van toezicht overlegt regelmatig met de bestuurder inzake de identiteitsgebonden onderwerpen in beleid en uitvoering.

Geografische gebieden en afnemers

Kindwijs is actief op het eiland Goeree-Overflakkee in de provincie Zuid Holland in de dorpskernen Goedereede, Stellendam, Melissant, Herkingen, Dirksland, Sommelsdijk, Middelharnis, Oude- en Nieuwe-Tonge, Stad aan 't Haringvliet en Den Bommel. Al deze kernen vallen onder de Gemeente Goeree-Overflakkee.

Kindwijs streeft naar behoud van protestants christelijk primair onderwijs in alle kernen op het eiland Goeree-Overflakkee.

In 2021 behoren tot de organisatie onderstaande basisscholen:

Bosseschool (BS)

Juliana van Stolberglaan 19a
3241 GL Middelharnis,

Prins Maurits (PM)

Begonia 1
3247 DV Dirksland

Prins Johan Friso (PJF)

Deltastraat 13
3249 AC Herkingen

Het Kompas (KPS)

Schoolstraat 19
3250 AA Stellendam

't Kompas (KPB)

Nassastraat 24
3258 AR Den Bommel

SmdB de Regenboog (RgB)

Beatrixlaan 6
3248 AB Melissant

De Bron (BRN)

Melkweg 75
3255 TE Oude-Tonge

School met de Bijbel (SmdB)

Sperwer 167
3245 VP Sommelsdijk

Groen van Prinsterer (GvP)

Emmalaan 26
3241 GH Middelharnis

Oranje Nassauschool (ONS)

Korteweegje 7
3244 AK Nieuwe-Tonge

Albert Schweitzer (AS)

Aleijd van Puttenstraat 1
3243 BA Stad aan 't
Haringvliet

Zomerland (ZL)

Prinses Marijkestraat 30
3251 XP Stellendam

Eben-Haëzer (EH)

Blauwe Distelstraat 31
3252 LA Goedereede

Maatschappelijke ontwikkelingen

De regels die bepalen hoeveel bekostiging schoolbesturen krijgen, stammen uit de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw. Om schoolbesturen de mogelijkheden en de ruimte te geven om hun organisatie aan te sturen en om integrale keuzes te maken, zullen deze moeten worden aangepast.

In het bestuursakkoord heeft de PO-raad met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) afgesproken dat ze gaan werken aan een vereenvoudigd bekostigingsmodel. Op de ledenvergadering van de PO-raad in november 2018 een voorstel daartoe besproken. De minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media heeft op 19 december 2018 de Tweede Kamer geïnformeerd over de voorgenomen vereenvoudiging. Een dergelijke modernisering, waarbij het lumpsumbudget

anders wordt verdeeld, zal leiden tot herverdeeleffecten. Een eerste doorrekening van de effecten wijst uit dat de bekostiging voor Kindwijs met ca. 1,5% kan stijgen als gevolg van de vereenvoudiging.

Een nieuw bekostigingsmodel zou vanaf 2023 in werking kunnen treden. Dit zal pas plaatsvinden als de nieuwe wijze van bekostiging breed besproken is met schoolbesturen. Kindwijs volgt deze ontwikkelingen intensief. Wanneer immers deze nieuwe bekostiging tot lagere inkomsten leidt komt een van de pijlers onder haar bestaan: Het streven om in elk dorp op ons eiland christelijk primair onderwijs te waarborgen, in gevaar.

1.4 Dialoog

Belanghebbende

Kindwijs onderhoudt op diverse wijze contacten en gaat de dialoog aan met belanghebbenden bij de organisatie.

Naam	Omschrijving
Ouders	Alle scholen hebben een ouderraad. Daarnaast is aan alle scholen een adviesraad verbonden, bestaande uit ouders, waarmee de locatiedirecteuren overleg hebben. De raad van toezicht en het college van bestuur vergadert tweemaal per jaar met alle adviesraden.
Leerlingen	Kindwijs streeft ernaar dat alle scholen een leerlingenraad instellen. Een aantal scholen heeft deze reeds ingesteld.
Medewerkers	Overleg met medewerker is voornamelijk georganiseerd in de medezegenschapsraden en de teamoverleggen. Daarnaast hebben medewerkers inspraak via het werkverdelingsplan.
Gemeente	Het overleg met de gemeente over onderwijszaken is georganiseerd in de Lokale Educatieve Agenda (LEA)
Kinderopvang	Kindwijs onderhoudt contacten met de organisaties die in haar schoolgebouwen gehuisvest zijn. Periodiek is er overleg met de bestuurder en de betreffende locatiedirecteur.
Voortgezet onderwijs	Op bestuursniveau zijn met grote regelmaat overleggen met de bestuurders van de scholen voor voortgezet onderwijs in de gemeente, te weten de RGO en de Csg Prins Maurits.
Samenwerkingsverband	De bestuurder van Kindwijs is lid van de ledenraad van de Koepelorganisatie samenwerkingsverband PO en VO op Goeree-Overflakkee. De bestuurder van de koepelorganisatie bezoekt enkele malen per jaar de managementvergaderingen van Kindwijs.
Jeugdzorg	Contacten met de jeugdzorg worden op schoolniveau onderhouden en waar nodig afgestemd met het Samenwerkingsverband.
Kerken	De individuele scholen hebben enkele malen per jaar contact met de kerkenraden van de kerken van hun achterban in hun vestigingsplaats. Dit contact bestaat vaak uit een jaarlijks gesprek en contacten rondom bid- en dankdagen als ook bij vieringen.
Politieke partijen	De raad van toezicht en het college van bestuur hebben jaarlijks een ontmoeting met de christelijke politieke partijen op lokaal niveau.

Klachtenbehandeling

Kindwijs en de onder haar bestuur vallende scholen zijn aangesloten bij de landelijke geschillencommissie bijzonder onderwijs (GCBO). Om problemen, vragen of klachten op te lossen, wordt de route leerkracht, directie en college van bestuur gevolgd. In 2020 zijn er geen klachten ingediend door ouders/verzorgers van een leerling, die niet door het personeel, schooldirectie en/of college van bestuur konden worden afgehandeld.

Kindwijs heeft voor het vervullen van de functie Externe Vertrouwenspersoon een overeenkomst gesloten met CJG Rijnmond. Halverwege 2020 is dit gewijzigd in een overeenkomst met arbodienst Perspectief die vervolgens hebben voorzien in de functie van externe vertrouwenspersoon. In 2020 zijn er geen meldingen geweest, die geleid hebben tot een klacht.

2. Verantwoording beleid

2.1 Onderwijs en kwaliteit

Onderwijskwaliteit

Definitie onderwijskwaliteit

Kindwijs gaat en staat voor goed onderwijs op christelijke grondslag, passend bij de behoeften van de leerlingen. Dit houdt in dat alle Kindwijs-scholen voldoen aan de aspecten van basiskwaliteit die vanuit de wet gesteld worden en door de inspectie worden gecontroleerd.

Daarnaast werkt Kindwijs - op bestuurs- en op schoolniveau - voortdurend aan eigen aspecten van kwaliteit die verwoord zijn in het strategisch beleid en in de schoolplannen. Eigen aspecten van kwaliteit zijn ook terug te vinden in de kernwaarden van de organisatie en zijn praktisch gemaakt in de daarbij behorende kernwoorden.

Onderwijs is meer dan toetsresultaten. Onderwijs is er voor kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van leerlingen. Die kwaliteit zit in de mensen die het onderwijs vormgeven. Daarom investeert Kindwijs via de Kindwijs Academie, via teamscholingen en individuele opleidingen in de kwaliteit van de medewerkers.

Zicht op onderwijskwaliteit

Het bestuur kijkt samen met de schooldirecteuren naar de brede aspecten van kwaliteit, dit naar aanleiding van de audit door de PO-raad in 2019. Kindwijs werkt met een vierjarige kwaliteitscyclus voor de brede onderwijskwaliteit.

- In het vierde jaar van de periode worden als APK-keuring uitgebreide vragenlijsten afgenomen om de tevredenheid van de stakeholders (ouders, leerlingen, leerkrachten) te peilen. Op deze manier worden gegevens verzameld die gebruikt worden bij de evaluatie van het oude plan en bij het opstellen van het nieuwe plan.
- In het tweede en vierde jaar wordt de basiskwaliteit tegen het licht gehouden. Deze beleidsterreinen worden besproken in de directieoverleggen, daar waar nodig wordt op korte termijn actie ondernomen en niet gewacht tot een nieuwe planperiode.
- Op schoolniveau: Elk schooljaar wordt een selectie van doelen uit het schoolplan opgenomen in de het jaarplan. De voortgang op de doelen is onderwerp van de directieoverleggen. Aan het eind van het schooljaar worden de doelen geëvalueerd op een teamvergadering en evt. door middel van het uitzetten van vragenlijsten.
- Op stichtingsniveau: Elk schooljaar wordt een selectie van de doelen uit het strategisch beleidsplan opgenomen in het jaarplan van de stichting, deze planning is direct gekoppeld aan het jaarplan op schoolniveau.

- Jaarlijks worden vragenlijsten afgenomen m.b.t. de veiligheid van leerlingen. Deze resultaten worden gedeeld met de inspectie.
- Tussentijdse toetsresultaten worden gebruikt om de voortgang op groepsniveau te monitoren en te bepalen of de groepen op koers liggen richting het verwachte resultaat aan het einde van hun basisschoolperiode.
- Borging van de manier van werken op school kan op verschillende wijze vorm gegeven worden door de school via kwaliteitskaarten of via een afspraken document. Dit passeert als geheel of per onderwerp jaarlijks de revue op een teamvergadering.
- Resultaten van vragenlijsten, basiskwaliteit, opbrengsten worden op bestuursniveau door de kwaliteitsmedewerker geanalyseerd en besproken met de bestuurder. Deze onderwerpen krijgen een plaats in de directieoverleggen of in de MT-vergaderingen.

Werken aan onderwijskwaliteit en borging

Het bestuur werkt aan een effectief systeem van kwaliteitszorg waarbij de school zijn eigen kwaliteit bewaakt en de tegenspraak is georganiseerd o.a. vanuit het bestuur. Datzelfde geldt voor het bestuur in relatie tot de Raad van Toezicht. Kindwijs wil daarbij de systemen optimaal gebruiken om gegevens te verzamelen, zodat de medewerkers zich kunnen richten op het analyseren en concluderen. Aan de hand van die gegevens kunnen aandachtspunten geformuleerd worden die een plaats krijgen in verbeterplannen die onderdeel zijn van het jaarplan. Op deze manier is werken aan kwaliteit een cyclisch proces dat bijdraagt aan goed onderwijs aan onze leerlingen. Voor school en bestuur is een jaarkalender opgesteld waarin de acties zijn opgenomen.

Verantwoording

De analyses krijgen een plaats in de bestuursrapportage. Op deze manier verantwoordt de bestuurder zich richting de RvT en de GMR, waarbij het gesprek gevoerd wordt over de kwaliteit aan de hand van de rapportages. Daarnaast verantwoordt het bestuur zich in het jaarverslag en in de contacten met de Inspectie van het Onderwijs.

Doelen en resultaten

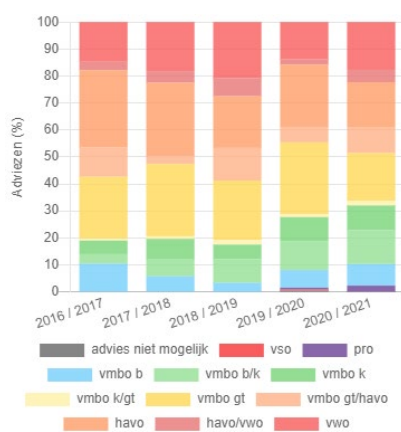
Kindwijs werkt met plannen die samenvallen met het schooljaar. Vanwege de gevolgen van en maatregelen m.b.t. het Covid-19 virus zijn niet alle plannen uitgevoerd. De planning m.b.t. het uitvoeren van de verbeterplannen is op Kindwijsniveau in het MT aangepast. Op de scholen is de planning met betrekking tot de verbeterplannen aangepast in overleg met het team.

In het strategisch beleidsplan en in de schoolplannen zijn de doelen voor de periode 2019-2023 geformuleerd in drie thema's: Toekomstgericht onderwijs & professionalisering, Eigenaarschap in alle lagen en Vitale scholen.

Onderwijsresultaten

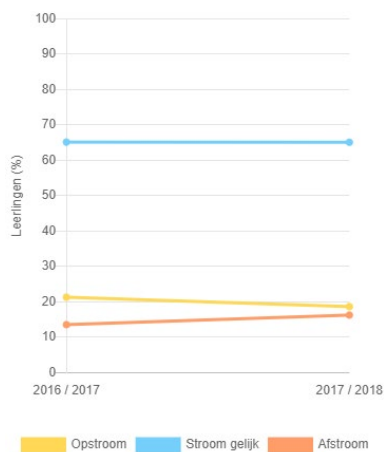
Resultaten Eindtoets

In schooljaar 2019-2020 is door de overheid besloten geen eindtoets af te nemen. De inspectie heeft daarom de manier van beoordelen aangepast. Alle scholen scoren voldoende in deze aangepaste manier van beoordelen.

Verwijzingen naar voortgezet onderwijs

Van de leerlingen die in 2020 uitgestroomd zijn, hebben we 44,6% verwezen naar het vmbo GL/havo of hoger. Dit komt overeen met het 1S/2F niveau. In de grafiek tonen we de uitstroombestemming van de leerlingen. We zien dat in schooljaar 2019/2020 het percentage fors lager is dan andere jaren. Dat dit zou gebeuren was ons bekend. Er zijn meer leerlingen verwezen naar het VMBO dan normaal. In het lesprogramma zijn er voor de betreffende leerlingen aanpassingen gedaan om de betreffende leerlingen zich de 1F vaardigheden, vooral op het gebied van rekenen, eigen te laten maken.

Vervolgsucces Voortgezet Onderwijs

Voor het tweede jaar heeft de overheid de gegevens ter beschikking gesteld met betrekking tot de leerlingen die zijn uitgestroomd. Deze gegevens voeren we nu in in ParnasSys. We tonen het vervolgsucces van de leerlingen die nu in het derde leerjaar van het VO zitten en die in 2017 en 2018 zijn uitgestroomd. In de grafiek is te zien dat op bestuursniveau in beide jaren 65% van de leerlingen op het geadviseerde niveau onderwijs volgt. De afstroom ligt bij cohort 2018 wat hoger en de opstroom lager dan cohort 2017. Tussen de verschillende scholen zijn grotere verschillen te zien tussen het percentage leerlingen dat op het geadviseerde niveau zit of is op- of afgestroomd.

Inspectie

Op 2 november heeft de Inspecteur een compact onderzoek uitgevoerd voor bestuur en scholen. Na dit onderzoek en het gesprek concludeert de inspectie dat er geen risico's zijn die een regulier onderzoek in dit schooljaar noodzakelijk zou maken. Daarom continueert de inspectie het basistoezicht en zal het regulier vierjaarlijks onderzoek plaatsvinden in schooljaar 2021-2022 of 2022-2023.

Daarnaast heeft de inspectie op 6 scholen een themaonderzoek uitgevoerd rondom het planmatig werken aan doelen die passen bij de leerlingenpopulatie. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd in de periode november/december op de Prins Johan Frisoschool, De Bron, SmdB, Zomerland, Het Kompas en de Groen van Prinstererschool. Van deze gesprekken wordt geen verslag gedaan; de inspectie neemt de bevindingen mee in de jaarlijkse "Staat van het Onderwijs".

Passend onderwijs

Vanuit het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs worden middelen ontvangen voor de basisondersteuning en voor arrangementen extra ondersteuning op basis van het Ondersteuningsplan 2017-2021.

De basisondersteuning waar de scholen zelf voor verantwoordelijk zijn, omvat de binnen het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs gemaakte afspraken:

- Kwaliteit, alle scholen hebben tenminste een basisarrangement van de inspectie

- Scholen werken handelingsgericht en evalueren dit systematisch
- Iedere school is in staat om gesignaleerde ondersteuningsbehoefte van een leerling om te zetten in een passend arrangement
- Iedere school beschikt over en werkt aantoonbaar met protocollen en aanpakken t.a.v.:
  - Een afgestemd aanbod voor leerlingen op het gebied van rekenen en lezen
  - Aanpak gericht op sociale veiligheid en voorkomen van gedragsproblemen en een protocol voor medische handelingen, alsmede de zorg voor een veilig schoolklimaat.

De middelen voor arrangementen extra ondersteuning worden op basis van individuele ondersteuningsbehoefte van leerlingen verstrekt.

Voor een nadere uitwerking van de afspraken en doelen zoals opgenomen in het Ondersteuningsplan SWV Primair Onderwijs PO2811 verwijzen wij naar de website van de [Koepelorganisatie Passend onderwijs Goeree-Overflakkee](#).

Besteding ontvangen middelen

Onderwerp	Aandeel
Ondersteuning in de klas	36%
Individuele ondersteuning	60%
Inhuur expertise	3%
Professionalisering	0%
Materialen	1%
Overige	0%

2.2 Personeel en professionalisering

Kindwijs hanteert een kwaliteitscyclus om planmatig te werken aan verbetering en borging van de kwaliteit. Voor het domein van personele zaken resulteren de uitkomsten in beschreven doelstellingen in ons strategisch meerjarenbeleid, de operationele (school-)jaarplanning en het bestuursformatieplan. Onderstaande verantwoording is daarom een resultaat van de kwaliteitscyclus met toevoeging van onderwerpen die aan de orde kwamen door actualiteit binnen de scholengroep en/of wet- en regelgeving. Deze onderwerpen zijn besproken in het managementteam van Kindwijs.

Doelen en resultaten

Personeel en personeelsbeleid

Doel/beleidsvoornemen	Behaald / deels / niet behaald	Toelichting
Collegiale visitatie directeuren volgens 4 kwaliteitsmeters in 4-jaren cyclus	deels behaald	Praktische uitvoering bleek een belemmering in 2019. De doelstelling is herschreven in het plan voor schooljaar 2019-2020. Mede door de coronacrisis is het bezoeken van elkaar als collega-directeuren afgenomen. Het maatjesoverleg vond wel plaats op de MT-vergaderingen.
Update IPB-documenten	behaald	Diverse functies zijn toegevoegd en herschreven. Nieuwe functies en wijzigingen zijn akkoord bevonden door MT en GMR. Deze doelstelling heeft een vervolg nodig in de komende jaren en zal daarom jaarlijks worden opgenomen in onze doelstellingen.
Digitalisering bekwaamheidsdossier conform AVG	behaald	Vanaf augustus 2019 wordt op alle scholen gewerkt met het bekwaamheidsdossier van Cupella. Directeuren en medewerkers bouwen aan het persoonlijk dossier middels

Doel/beleidsvoornemen	Behaald / deels / niet behaald	Toelichting
		<i>het uploaden van gespreksverslagen, observaties, beoordelingen, certificaten en diploma's.</i>
Proactief werven collega's	behaald	<i>Kindwijs organiseerde in januari 2020 een wervingssessie voor nieuwe collega's. Door de coronacrisis was dit de enige sessie in 2020. Vanaf najaar 2020 is het mogelijk om ook via de website te solliciteren. Verder worden LiO-stages betaalde stages om zo aantrekkelijker te zijn als toekomstig werkgever. LiO-studenten worden proactief benaderd om na hun stage bij Kindwijs in dienst te treden.</i>
Hanteren werkverdelingsplan	behaald	<i>In het afgelopen jaar is op alle scholen gewerkt middels het stappenplan vanuit Cupella inclusief de richtlijnen vanuit Kindwijs. Medewerkers hebben hierdoor meer inspraak in de werkverdeling.</i>
Aantal medewerkers met participatiebaan uitbreiden met 70 uur	niet behaald	<i>Een van de stagiaires kon een aanstelling krijgen maar verhuisde naar het buitenland. Door laagdrempelige vervolgopleidingen stromen andere stagiaires (vaker dan voorheen) door naar een vervolgopleiding wat ook betekent dat ze na hun stage niet bij Kindwijs aan de slag gaan. Mede door de schoolsluiting was 2020 niet zo'n geschikt jaar om nieuwe medewerkers te laten reïntegreren in het onderwijs. In 2021 zal opnieuw geprobeerd worden stagiaires van het PRO en medewerkers vanuit het doelgroepregister in te laten stromen bij Kindwijs.</i>
Vervangingspool bezetten	Deels behaald	<i>Nieuwe medewerkers werden benoemd voor het invalwerk. Aan het eind van 2020 was er nog slechts één medewerker beschikbaar. Alle andere invallers zijn langdurig ingezet voor het vervullen van ontstane vacatures op diverse scholen.</i>
Duurzame Inzetbaarheid	behaald	<i>Op MT-niveau is een presentatie gevolgd en een start gemaakt met de visie op duurzaamheid van onze medewerkers. Schoolteams zijn door hun directeur geïnformeerd. 5-10 medewerkers namen deel aan online workshops ter verbetering van hun duurzame inzetbaarheid. Minimaal 2 collega's werden individueel gecoacht. De visievorming, informatie naar de teams en de workshops krijgen een vervolg in 2021-2022.</i>
Werkdrukmiddelen	behaald	<i>Werkdrukmiddelen werden in overleg met het team gebruikt voor werkdrukverlagende initiatieven en het budget werd conform plan benut.</i>
Arbobeleid optimaliseren	behaald	<i>Snellere inzet verzuimconsultant met de focus op wat de medewerker nog wel kan. Verder is een periodiek overleg tussen Kindwijs en de arbo-arts opgestart. Directeuren worden gestimuleerd ook zelf contact te onderhouden met betreffende arbodienst medewerker om werkzaamheden en reïntegratie zo goed mogelijk af te stemmen.</i>

Professionalisering

Doel/beleidsvoornemen	Behaald / deels / niet behaald	Toelichting
Talentbegeleiders opleiden	behaald	Kindwijs is in 2019 gestart met het vormgeven van een opleiding voor talentbegeleiders binnen Kindwijs. In 2020 behaalden zij hun diploma.
Herregistratie directeuren	behaald	Alle directeuren zijn gestart met een herregistratiemodule 'waarderende gespreksvoering'. Naar verwachting wordt deze scholing door alle directeuren in de eerste helft van 2021 afgerond.
Uitbouwen kindwijsacademie middels samenwerking online platform Skillstown t.b.v een e-Learning aanbod	behaald	Deze samenwerking heeft vorm gekregen. In 2020 werd in elk team aandacht besteed aan de mogelijkheden van deze online scholing. Augustus 2021 hopen we inzage te hebben in het deelnamepercentage voor dit schooljaar.
Individuele wensen m.b.t. nascholing inventariseren	behaald	Bij de belangstellingsinventarisatie is op elke school navraag gedaan naar de individuele wensen ten aanzien van professionalisering. Daar waar mogelijk is gehoor gegeven aan deze wensen en werden zaken opgepakt door de Kindwijsacademie.
Teamprofessionalisering Hoogbegaafdheid	deels behaald	Alle teams maakten een planning voor de teamnascholing Meer- en Hoogbegaafdheid. In verband met de crisis zal deze scholing op vrijwel alle scholen uitgesteld worden tot het moment dat live nascholing weer mogelijk is.
Eilandconferentie	uitgesteld	Vanwege corona is deze conferentie uitgesteld.
Effectieve inzet arbo-dienst	behaald	Er is periodiek overleg opgestart met de arbo-arts. Ook zijn directeuren geactiveerd om zelf te overleggen met de betreffende arts die betrokken is bij het ziektedossier van hun medewerker.
Werkdrukmiddelen benutten	behaald	Elk team heeft de werkdrukmiddelen benut conform het plan dat in overleg met het team is opgesteld ter verlag van de werkdruk.

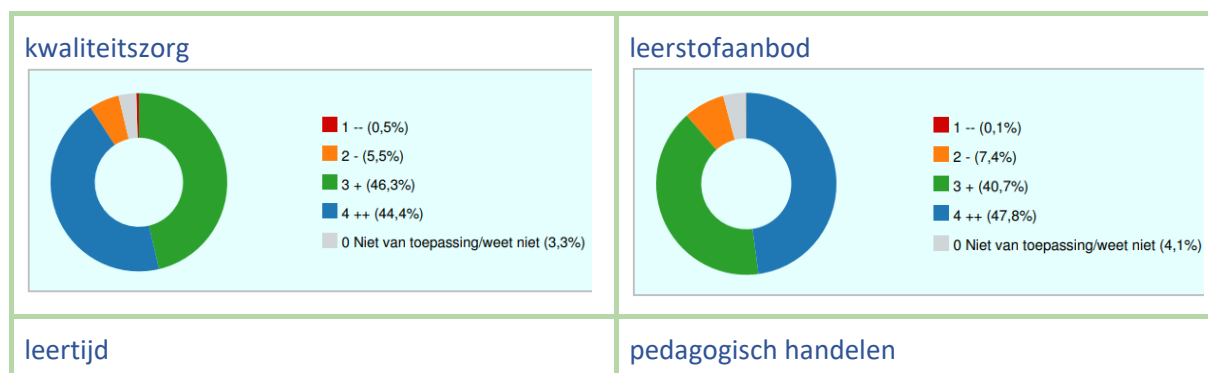
Tevredenheidspijling personeel

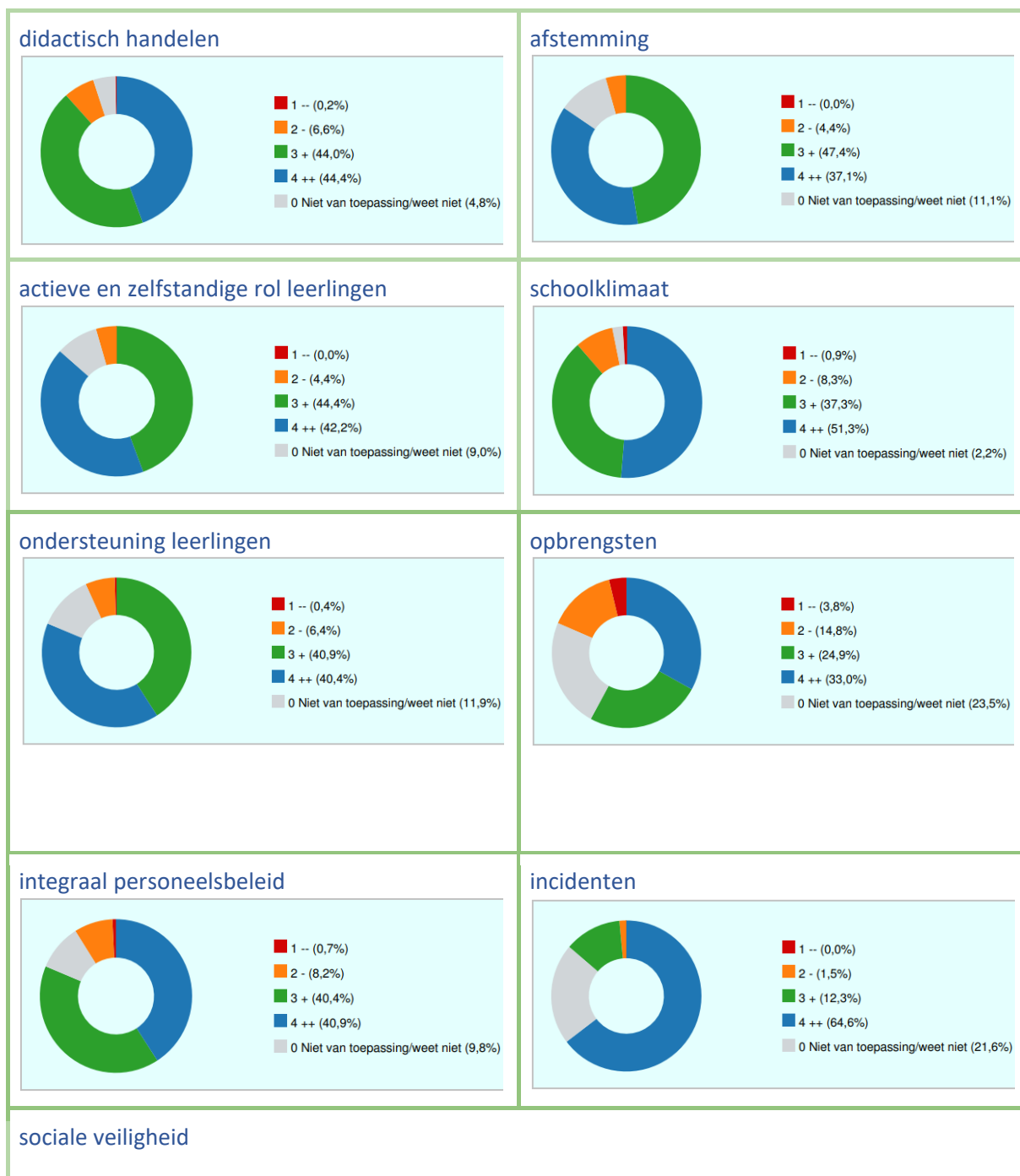
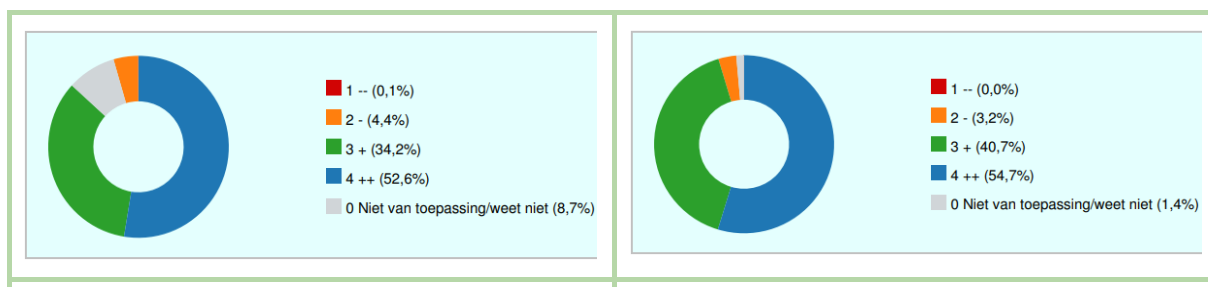
Alle scholen werkten planmatig met tevredenheidspijlingen van WMK. Hieronder een overzicht van de diverse domeinen uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek van najaar 2020. Bij elk domein wordt een samenvatting getoond.

Aantal respondenten: 206

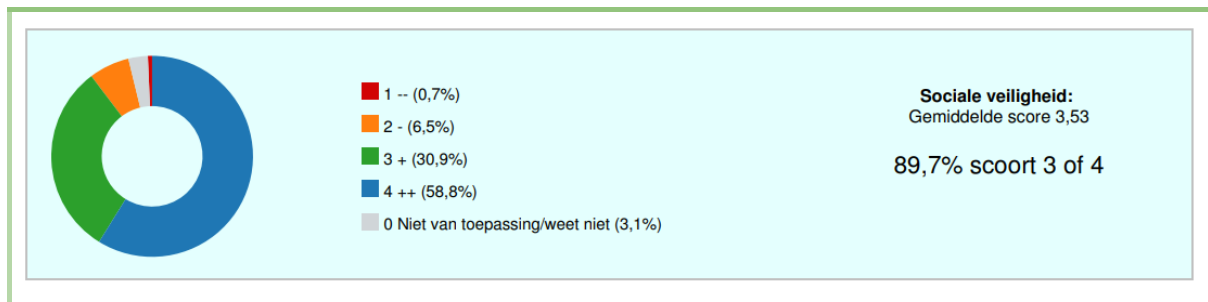
Aantal volledig ingevulde vragenlijsten: 164

Percentage respons: 80%

De specifieke uitkomsten per school zijn besproken in de teams en met de kwaliteitsmedewerker. Daar waar nodig is actie ondernomen ter verbetering.

Voornemens ter voorkoming van werkloosheid

Kindwijs gaat op elke school tijdig aan de slag met het werkverdelingsplan. Hierdoor is in de maanden maart-april helder welke formatie nodig is in het nieuwe schooljaar. Personeel dat over lijkt te zijn op een bepaalde locatie krijgt een betrekking aangeboden op een andere locatie of in de invalpool. Per medewerker en per school wordt gewerkt aan de meest passende oplossing. Gedurende kalenderjaar 2020 is het niet voorgekomen dat er voor een medewerker geen passende oplossing werd gevonden.

Medewerkers die om een bepaalde reden niet verder kunnen als leerkracht binnen Kindwijs krijgen een outplacementtraject aangeboden. Kindwijs investeert in begeleiding van werk naar werk voor deze medewerkers. Dit doen we voor en na de ontslagdatum. In 2020 hadden twee medewerkers gedurende > 2 maanden een WW-uitkering, anderen vonden binnen 2 maanden een nieuwe werkomgeving.

Aanpak werkdruk

Via het werkverdelingsplan wordt op elke school het gesprek gevoerd over de verdeling van de werkdrukmiddelen. Elk team spreekt over knelpunten en oplossingen. In gezamenlijkheid wordt besloten welke maatregelen er in de school moeten worden genomen om de werkdruk te verminderen. Op basis van dit gesprek wordt door de directie het bestedingsplan opgesteld voor de inzet van de extra werkdrukmiddelen. Deze bestedingsplannen zijn ter instemming voorgelegd aan de personeelsgeleding van de MR van de scholen. De voorzitter van het college van bestuur heeft de bestedingsplannen vastgesteld.

De werkdrukmiddelen zijn in 2020 met name ingezet voor extra onderwijzend en onderwijs ondersteunend personeel. Op een aantal scholen werd het mogelijk om ondanks de krimp van het aantal leerlingen het aantal groepen te behouden en in een enkel geval zelfs uit te breiden. De gesprekken in de teams hebben nog niet geleid tot niet-financiële maatregelen om de werkdruk te verlagen. Wel zijn alle scholen en het stafbureau in 2019 overgestapt van Office365 naar de G-Suite for Education waardoor de werkdruk bij het beheer van de IT-omgeving op de scholen beduidend verlaagd is.

Besteding werkdrukmiddelen	
EUR Bedragen: x 1	1-1-2020 t/m 31-12-2020
<i>Personeel</i>	€ 451.976
<i>Materieel</i>	€ 8.186
<i>Professionalisering</i>	€ -
<i>Overig</i>	€ -
Totaal	€ 460.162

Strategisch personeelsbeleid

Afstemming

Personeelsbeleid en onderwijskundige visie worden jaarlijks op elkaar afgestemd tijdens de 2-daagse van het MT; daarnaast wordt dit maandelijks aan de orde gesteld tijdens de MT-vergaderingen. Kindwijs hanteert de visie uit het strategisch beleidsplan in relatie tot de actualiteit als leidend uitgangspunt bij het nemen van beslissingen.

Tijdens het MT besluiten we welke beleidsdocumenten ontwikkeld moeten worden en met welke prioriteit. Vervolgens worden deze acties opgenomen in het werkplan van de personeelsmedewerker. Dit werkplan wordt gedeeld met de GMR zodat zij zich kunnen voorbereiden op de komende plannen, zij worden nadrukkelijk uitgenodigd mee te denken. In 2020 hebben we ook geconstateerd dat diverse documenten van het integraal personeelsbeleid niet up-to-date zijn en in de praktijk niet werkbaar blijken te zijn. Een update van deze documenten is daarom opgenomen in de werkljst om te komen tot een herziene uitgave.

De komst (of het uitblijven) van een nieuwe cao vraagt keuzes van het bestuur. Kindwijs maakt deze keuzes op basis van het advies van personeelsmedewerker, waar nodig bijgestaan door de financieel manager en input van directeuren. In de laatste cao zijn diverse regelingen vervallen. Kindwijs zal hiervoor eigen beleid opstellen. Kindwijsbrede keuzes worden voorgelegd aan het managementteam en aan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Schooleigen keuzes worden afgestemd tussen directeur en bestuurder.

Scholen stemmen intern af met hun team. Dit gebeurt jaarlijks tijdens de evaluatie van het jaarplan en de denksessies voor het nieuwe jaarplan, tevens komt dit aan de orde tijdens het werken met het werkverdelingsplan en het bespreken van de verdeling werkdrukkiddelen. E.e.a. wordt vastgelegd in schooleigen documentatie en voor instemming voorgelegd aan de medezeggenschapsraad van de eigen school.

Uitkeringen na ontslag

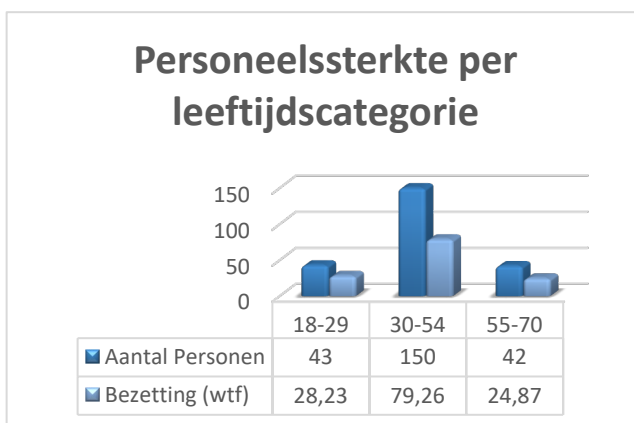
Gedurende kalenderjaar 2020 werd door Kindwijs een bedrag á € 21.475,- betaald aan uitkeringen na ontslag. Van deze kosten verwachten we gedurende kalenderjaar 2021 een compensatie á € 20.213,- te ontvangen.

Het personeel in getallen

In deze paragraaf wordt het personeelsbestand cijfermatig gepresenteerd. Het gaat over de bezetting/personeelssterkte in categorieën, functiegroep en geslacht, in- en uitstroom en de stand van zaken functiemix. De volgende zaken vallen op:

Op 31 december 2020 zijn er 235 personeelsleden in dienst bij Kindwijs, dit is iets minder dan vorig jaar. De groep 55+ maakt 18% uit van het totaal, dat is vergelijkbaar met voorgaand jaar.

Er zijn relatief weinig kleine (<0,4) deeltijdbanen. De grootste groep heeft een aanstelling tussen 0,4 en 0,8. Slechts 22 personeelsleden hebben een fulltime aanstelling

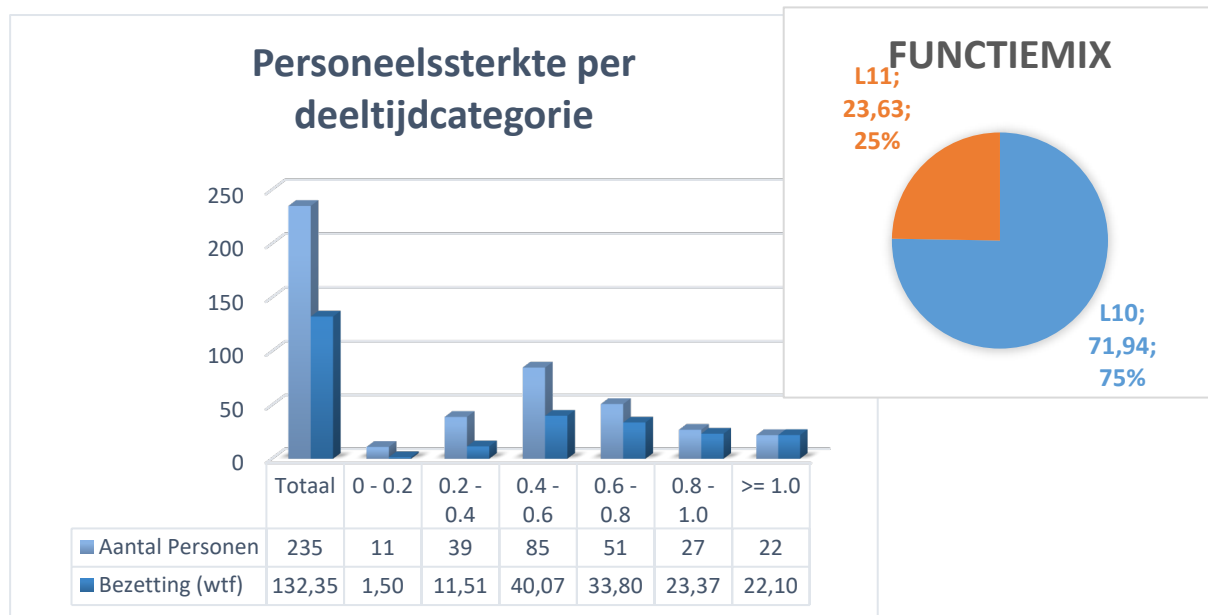
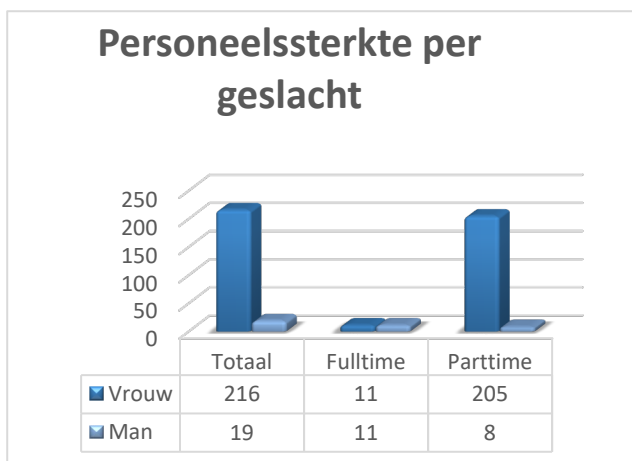

De meeste personeelsleden vallen in de categorie onderwijzend personeel. Er zijn 10 schoolleiders waarvan er drie leidinggeven aan twee scholen.

De verhouding man/vrouw is niet veranderd ten opzichte van 2020. Van het totaal aantal personeelsleden is 8% man.

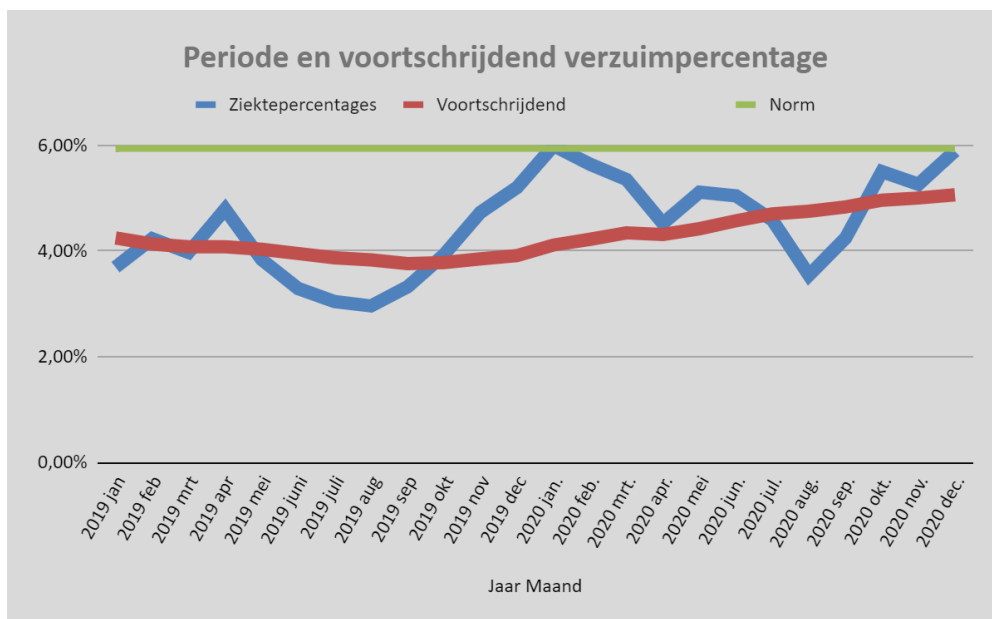
Ten opzichte van het jaar 2020 is de verhouding L10 en L11 leraren licht gestegen, van 24,1 % L11 naar 24,7 L11. Vanaf invoering van de CAO 2018-2019 is de functiemix in principe losgelaten. De financiële middelen zijn aangewend voor de aanpassing van de schaalbedragen voor de leerkrachtfuncties. Leerkrachten worden nu ingeschaald op basis van nieuwe functieprofielen.

Per 31 december 2020 waren er geen openstaande vacatures op de scholen. Er was wel een openstaande vacature voor de invalpool. Wat betreft de scholen is het goed te vermelden dat diverse vacatures in 2020 op creatieve wijze vervuld moesten worden; met hulp van onderwijsassistenten of het samenvoegen van groepen.

Verzuim

De ontwikkeling van het ziekteverzuim over de afgelopen jaren is als volgt weer te geven:

Het ziekteverzuim vertoont een stijgende trend.

Het voortschrijdend 12-maands gemiddelde verzuim bedraagt over 2020 5,1%. Het landelijk gemiddelde over 2019 bedroeg voor het basisonderwijs 5,7%. De landelijke cijfers over 2020 zijn nog niet bekend.

2.3 Huisvesting en facilitair

Huisvesting

Het opstellen en actualiseren van de meerjaren onderhoudsplannen is uitbesteed aan Lakerveld Architecten en Ingenieurs. In 2020 heeft de tweejaarlijkse herziening van de meerjaren onderhoudsplanning plaatsgevonden.

Kindwijs heeft onderhoudscontracten voor al haar scholen gesloten. Het gaat om onderhoud daken, CV's, ontruimingsinstallaties, pleintoestellen, schilderwerk, elektrische installaties en brandblusmiddelen.

De meerjaren onderhoudsbegroting is onderverdeeld in regulier onderhoud en groot onderhoud. Voor 2020 was voor regulier onderhoud € 257.065,- opgenomen. Voor groot onderhoud was geen bedrag geraamd. Uitgegeven is aan regulier onderhoud € 275.277,- en aan groot onderhoud € 138.129,-, waaronder de renovatie van de toiletgroepen op CBS De Bron in Oude-Tonghe waarvoor een extra storting in het onderhoudsfonds is gedaan.

De renovatie van de toiletgroepen in CBS de Bron Oude-Tonghe heeft € 93.728,- gekost. Deze is gefinancierd uit de nadeelcompensatie van de Gemeente en een extra storting in het onderhoudsfonds ten laste van het private vermogen van de schoolvereniging. In de Eben Haezerschool te Goedereede Havenhoofd is de verlichting vervangen voor LED verlichting. Het binnenschilderwerk van de Bosseschool te Middelharnis is in een groter gedeelte van het gebouw uitgevoerd dan gepland vanwege de matige toestand waarin het verfwerk verkeerde.

Een aantal schoolgebouwen of delen van schoolgebouwen is inmiddels ouder dan 40 jaar. De leeftijd van deze gebouwen en gebouwdelen maakt de afweging voor het uitvoeren van groot onderhoud lastig. De vraag doet zich immers voor of deze gebouwen nog wel 10 tot 20 jaar in gebruik kunnen zijn.

Om de huisvestingssituatie en de toekomstige vraag naar (ver)nieuwbouw van scholen in de gemeente heeft de Gemeente Goeree Overflakkee de schoolgebouwen in de gemeente laten inventariseren en kwalificeren. In 2019 heeft de gemeenteraad het Integraal Huisvestingplan (IHP) primair onderwijs 2018-2035 vastgesteld.

Kindwijs heeft in 2018 door Lakerveld Architecten en Ingenieurs een beoordeling van de schoolgebouwen op mogelijkheden tot renovatie laten uitvoeren. Lakerveld heeft op basis daarvan een strategisch huisvestingsadvies uitgebracht voor alle scholen van Kindwijs. In april 2019 heeft de raad van toezicht van Kindwijs het eigen huisvestingsbeleid goedgekeurd. Daarin is opgenomen dat op een termijn van vijf jaar voor zes van de dertien schoolgebouwen een nieuwbouw budget bij de gemeente zal worden aangevraagd. Deze aanvragen passen binnen het gemeentelijk IHP.

In 2020 zijn met de Gemeente en overige belanghebbenden in de dorpskernen de voorbereidingen gestart voor de nieuwbouw van de scholen: Oranje Nassauschool te Nieuwe-Tonge, Albert Schweitzerschool te Stad aan 't Haringvliet en CJS 't Kompas te Den Bommel. Met belanghebbenden is een intentieverklaring opgesteld voor de verdere planontwikkeling.

ICT

Alle scholen die onderdeel uitmaken van Kindwijs gebruiken in toenemende mate informatietechnologie bij het geven van onderwijs. Onderlinge afstemming in gebruik en uitwisseling van ervaringen en deskundigheid vindt steeds meer plaats.

In 2019 zijn alle scholen en het stafbureau overgestapt naar de Google Workspace for Education en is het beheer ondergebracht bij Cloudwise. Op alle scholen van Kindwijs wordt met ingang van schooljaar 2019-2020 voor hoogste leerjaren gebruik gemaakt van chromebooks. In 2020 heeft Kindwijs de licentie bij Google uitgebreid naar de Google Workspace Enterprise for Education.

Het gebruik van de Google Workspace heeft in 2020 het overstappen op onderwijs op afstand als gevolg van de coronacrisis in belangrijke mate ondersteund en een snelle overstap mogelijk gemaakt.

2.4 Financieel beleid

Treasuryverslag

Het treasurybeleid van Kindwijs vindt plaats binnen de kaders van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' (RBLD 2016). Binnen het treasurybeleid maakt Kindwijs geen onderscheid tussen publieke middelen en niet-publieke middelen.

Het bestuur van Kindwijs heeft een treasurystatuut vastgesteld waarin de eisen zijn vastgelegd waaraan beleggingen van overtollige middelen moeten voldoen, te weten:

- **Obligaties**
Door de stichting zullen geen obligaties worden gehouden.
- **Aandelen**
Door de stichting zullen geen aandelen worden gehouden, hieronder tevens begrepen beleggingsfondsen.
- **Overige effecten**
Door de stichting zullen geen overige effecten worden gehouden.
- **Wijziging beleggingsbeleid**
Wanneer het college van bestuur van mening is dat door omstandigheden het beleggingsbeleid bij moet worden gesteld, dient dit vooraf ter goedkeuring aan de raad van toezicht te worden voorgelegd. Te denken valt aan wijziging van de richtlijnen van de

overheid of een structurele verslechtering van de (rente)markten, waardoor de beleggingsverhouding moet worden aangepast.

- **Bandbreedte beleggingen**

Overtollige liquiditeiten worden belegd in de toegestane beleggingsvormen. Overtollige liquiditeiten worden alleen belegd bij ABN-AMRO, ING bank, of Rabobank.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het treasurybeleid ligt bij het college van bestuur.

In 2020 zijn de overtollige middelen uitsluitend ondergebracht op de bedrijfsspaarrekeningen bij de Rabobank. Het saldo van deze rekeningen bedraagt ultimo 2020 € 2.610.700,-

Allocatie middelen

Kindwijs verdeelt de rijksbekostiging op basis van de per brinnummer afgegeven beschikkingen voor de personele bekostiging en materiële instandhouding over de dertien onder haar ressorterende scholen. De kosten van bestuur, bestuurskantoor en gezamenlijke activiteiten worden over de scholen verdeeld op basis van het aantal leerlingen.

Deze wijze van verdeling van de gezamenlijke kosten is overeengekomen bij de respectievelijke fusies.

Bovenschools worden naast de bestuurlijke voornamelijk de kosten voor de financiële en personeels- en salarisadministratie ingezet. De kosten van de gezamenlijke project zoals het ontdekklab ExperiGO en de onderwijsvoorziening meer- en hoogbegaafden worden eveneens bovenschools ingezet en op basis van het aantal leerlingen gedragen door de scholen.

Kindwijs is eigenrisicodragers voor de ziektewet en heeft bij het Vervangingsfonds een financiële herverzekering afgesloten voor het verzuim langer dan 42 dagen. De kosten van vervanging wegens ziekte verminderd met de ontvangen uitkeringen worden bovenschools gedragen en op basis van het leerlingaantal verdeeld over de scholen.

De kosten van het bestuurlijk apparaat zijn:

Soort	Bedrag
Personeelskosten bestuur en staf	€ 415.611,-
Afschrijvingen	€ 8.500,-
Huisvestingskosten kantoor	€ 31.355,-
Administratie- en beheer	€ 123.612,-
ICT en kopieerkosten	€ 30.815,-
Overige lasten	€ 27.027,-
Financiële lasten	€ 1.774,-

De personeelsformatie van het bestuur(skantoor) bestaat uit:

Functie	Omvang in WTF
Bestuurder	1,0
Manager financiën	1,0
Medewerker personeelszaken	0,4
Medewerker kwaliteit	0,4
Secretarieel en administratief personeel	1,0
Totaal	3,8

Onderwijsachterstandsmiddelen

Kindwijs verdeelt de ontvangen achterstandsmiddelen over de scholen op basis van de schoolscores van het CBS conform de bij de fusie gemaakte afspraken. De middelen worden op de betreffende scholen ingezet voor extra begeleiding van leerlingen.

2.5 Risico's en risicobeheersing

Intern risicobeheersingssysteem

Ten einde de risico's zoveel als mogelijk te beperken hanteert de stichting een planning- en controlcyclus waarbij het bestuur de ontwikkeling van de financiële en onderwijs prestaties monitort en hier ook periodiek verantwoording over aflegt richting de toezichthouder middels maandelijkse rapportages. De basis voor de verantwoording wordt naast de realisatie gevormd door de meerjarenbegroting die voorafgaand aan elk jaar door de bestuurder wordt opgesteld en ter fiattering aan de raad van toezicht wordt voorgelegd. Daarnaast wordt jaarlijks een meerjaren bestuursformatieplan opgesteld en aan de medezeggenschapsraad ter instemming en aan de raad van toezicht ter goedkeuring voorgelegd. In deze meerjarenbegroting en het bestuursformatieplan worden zo veel als mogelijk financiële risico's onderkent en wordt beoordeeld in hoeverre acties nodig zijn.

Planning- en controlcyclus

Bij de stichting Kindwijs bestaat de planning- en controlcyclus op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

- Opstellen van een maandelijkse rapportage van de ontwikkeling van de gerealiseerde loonkosten ten opzicht van de budgetten. Deze rapportage wordt ter informatie voorgelegd aan de directies van de scholen, aan het college van bestuur en voorafgaand aan elke vergadering aan de raad van toezicht.
- Het opstellen van een maandelijks overzicht van de ontwikkeling van het ziekteverzuim. Dit overzicht wordt voorgelegd aan het college van bestuur en voorafgaand aan elke vergadering aan de raad van toezicht.
- Opstellen en vaststellen van het bestuursformatieplan voor het volgende schooljaar (beleidsmatige en formatieve financiële planning). Formele vaststelling per 1 mei van een kalenderjaar.
- Opstellen en vaststellen jaarverslag vorig boekjaar. Dit betreft een bestuursverslag en de jaarrekening. Dit verslag is een verantwoordingsdocument over het gevoerde beleid en de cijfermatige positie van de stichting.
- Opstellen en vaststellen van de 3, 6, 9 en 12-maandrapportage van een kalenderjaar. Deze bestaat uit een financiële rapportage met betrekking tot de staat van baten en lasten en een forecast van de staat van baten en lasten over het gehele kalenderjaar. Deze rapportage wordt integraal besproken met de directies van de scholen.
- Het opstellen en vaststellen van het formatie- en groeppenindeling-overzicht op de scholen voor het komende schooljaar. In dit overzicht wordt de werkelijke formatie afgezet tegen de budgettaire ruimte. Dit overzicht wordt opgesteld door de schooldirecties in nauwe samenwerking met de financieel manager.
- Opstellen en vaststellen van een meerjarige begroting (5 boekjaren). In deze begroting is de begroting voor het komende jaar begrepen. De meerjarige begroting geeft inzicht in de ontwikkeling van de resultaten, het eigen vermogen en de voorzieningen. Het geheel wordt vastgesteld door het college van bestuur en voorgelegd aan de medezeggenschapsraad en de raad van toezicht.

Ten einde de interne risico's zoveel als mogelijk te beperken, wordt ten behoeve van de interne controle, de administratieve organisatie beschreven van de processen met een financieel risico. Hierin wordt de functiescheiding, overdraagbaarheid en betrouwbaarheid van informatie gewaarborgd.

Voor het opvangen van de zogenaamde restrisico's en onvoorziene calamiteiten gebruikt de school in haar financieel beleid onder andere het kengetal weerstandsvermogen om te zorgen dat er voldoende eigen vermogen beschikbaar is als risicobuffer.

De hierboven beschreven interne risicobeheersings- en controlesystemen hebben gezorgd voor het uitsluiten van bepaalde risico's en het in kaart brengen van andere risico's. Het gaat dan met name om financieel gerelateerde risico's die blijken uit de meerjarenbegroting.

Met ingang van 1 januari 2016 is de stichting eigenrisicodragers geworden voor de vervanging van zieke leerkrachten. In 2016 is het interne rapportage systeem verder ontwikkeld om dit risico te monitoren en te beheersen. Voor het vaste deel van de vervangingsbehoefte is een vaste vervangerspool opgezet.

Als het gaat om risicobeheersing stelt het bestuur zich de komende periode ten doel om de indicatoren in de maandelijks rapportage blijvend te ontwikkelen zowel ten aanzien van onderwijskwaliteit en – resultaten als ten aanzien van financiële resultaten.

Belangrijkste risico's

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In het risico-perspectief hanteert Kindwijs ook een risicoanalyse. In 2015 is een risicoanalyse opgesteld in samenwerking met Verus. Jaarlijks wordt deze analyse geëvalueerd.

De omgevingsfactoren zijn met name van belang zoals arbeidsmarkt onderwijspersoneel, politieke setting (plaatselijk en landelijk). Tot slot kan ook worden opgemerkt dat een onderwijsinstelling steeds sterker bedrijfsmatig moet opereren om de continuïteit te waarborgen.

Belangrijkste risico's

Leerlingen	Ontwikkeling leerlingaantallen in een krimpend aanbod in zijn totaliteit, de verwachte daling is beperkt tot in totaal 2% de komende drie jaar. In de toekomst kan de daling oplopen naar ca. 220 leerlingen minder dan in 2020 over 10 jaar. Kindwijs speelt in op de krimp door jaarlijks een meerjarig formatieplan op te stellen dat is afgestemd op de verwachte rijksbesteding
Personeel	Zijn de scholen in staat de vacatures in te vullen met personeel dat past in het team, bij de identiteit van de school en de gewenste vaardigheden en kwaliteiten heeft. Kindwijs speelt in op een dreigend lerarentekort door actief personeel te werven en voor de organisatie te interesseren door het houden van informatiebijeenkomsten. Daarnaast biedt Kindwijs LIO stagiaires een aantrekkelijke vergoeding en geven we hen vooruitzicht op een aanstelling bij een goed stageresultaat.
Onderwijskwaliteit	Voor alle scholen is het basisarrangement afgegeven.
Organisatie	Organisatorisch wordt er een sterke wissel getrokken op het management om op alle ontwikkelingen in de onderwijswereld te anticiperen en beleid te ontwikkelen dat er voor zorgt dat Kindwijs bij de tijd is. Uitdagingen hierbij zijn de omvang van het stafbureau en de werkdruk bij de schooldirecteuren.

Huisvesting	<i>Huisvesting kan een risico zijn bij verouderende gebouwen. De gemeente Goeree-Overflakkee heeft in haar integraal huisvestingsplan voor de oudere schoolgebouwen nieuwbouw opgenomen. Met de planuitwerking voor drie daarvan is een start gemaakt. In de komende jaren worden alle schoolgebouwen die ouder zijn dan 20 jaar vernieuwd of gerenoveerd. Hierdoor zijn op termijn alle scholen van Kindwijs voorzien van een gebouw passend bij de huidige wensen en eisen.</i>
Inventaris en apparatuur	Risico's zijn gering
Risico's met politieke achtergrond	Risico's zijn gering
Risico's samenwerkingspartners	Risico's zijn nihil
Fiscale risico's	Risico's kunnen optreden bij de toepassing van regelgeving inzake BTW, werkkostenregeling en loonheffing. Kindwijs heeft daarom met name de personeels- en salarisadministratie ondergebracht bij een professionele dienstverlener.

Kwantificering van de risico's

Risico	Maximale impact per risico (a)	Kans (b)	Berekende verwachte impact (a x b)	Benoemde maatregelen
Niet behalen van eigen geformuleerd kwaliteitsniveau aan de doelgroep	Ontevreden ouders en inspectie met als gevolg minder instroom door Imagoschade. Schatting € 400.000 (3 jaar € 125.000 nodig voor ombuiging)	3	€ 100.000	Sturen op leerresultaten groep Testen en toetsen eigen meetinstrument Handelingsgericht werken Tevredenheidsmetingen geledingen Inzetten van specialisten in de school Audits inzetten om kwaliteit te borgen Maken van kwaliteitsbeleid op bestuursniveau vertaald naar schoolniveau
Deel leerkrachten haalt denk- en handelingsniveau HBO niet	Kwaliteitsverlies, schatting schade € 150.000	5	€ 125.000	Stichtingsbrede competentieprofielen bepalen Gezamenlijk aanbod scholing Functionerings- en beoordelingsgesprekken houden, scherper selectiebeleid. POP gesprekkencyclus invoeren, personeelsdossier op orde
Leerlingenaantal daling ten gevolge van kwaliteit	Mogelijk verlies PCO school in dorpskern. Schade € 400.000 bij sluiting kleine school	4	€ 200.000	Maken omgevingsanalyse / belangstelling systematisch monitoren Ontwikkelen scenario's o.b.v. prognoses Analyse tevredenheidsmetingen PR-beleid ontwikkelen Basisarrangement op scholen bieden Ambities afstemmen op populatie kernen Minimum aantal leerlingen per school bepalen
Onvoldoende competentie bij schooldirectie	Kwaliteit van het onderwijs komt onder druk. Schade € 150.000	3	€ 30.000	Inventarisatie competenties en ambities. Functionerings- en beoordelingsgesprekken houden. POP gesprekkencyclus invoeren. Bij inkrimpen scholen kiezen voor meerschoolse directie
Personeelsoverschot t.o.v. de basisbekostiging	Uitstroom van gekwalificeerd personeel. Schade € 150.000 bij 2,0 fte	3	€ 30.000	Bewaking en sturing vaste en tijdelijke aanstellingen op bestuursniveau. Tijdig prognoses bijstellen en financiële gevolgen doorrekenen.

Risico	Maximale impact per risico (a)	Kans (b)	Berekende verwachte impact (a x b)	Benoemde maatregelen
Statisch personeelsbestand	Daling leerlingaantal. Identiteit werkt belemmerend voor mobiliteit binnen de stichting, schade € 150.000	3	€ 30.000	Verjonging personeelsbestand scholen stimuleren. Samenwerking stimuleren. Procedure benoeming herzien o.a. ten aanzien van vetorecht adviesraden.
Ontstaan van een onprofessionele werkomgeving	Uitstroom leerlingen, Schade € 200.000	3	€ 50.000	Ontwikkelen leiderschap directies een aanspreekbeleid teams. Creëren, behouden, bewaken sociale veiligheid. Tegengaan van grote verschillen tussen scholen
Te weinig budgetdiscipline c.q. kennis	Voortdurende exploitatietekorten, mogelijke schade € 100.000	3	€ 25.000	Ontwikkeling procedures en vaststellen bevoegdheden Tijdige budgetbewaking en rapportage Transparante begrotingscyclus hanteren
Organisatie raakt out of control door personeelsuitval op cruciale functies	Oplopende tekorten, inhuur duur personeel, Schade geschat op € 150.000	4	€ 50.000	Heldere procedures en werkinstructies vastleggen. Gebruik maken van standaard software zodat vervanging goed te regelen is.
Onverwachte stijging ziekteverzuim personeel	€ 240.000	4	€ 120.000	Herverzekeren risico
Financiële gevolgen van arbeidsconflicten	€ 100.000	3	€ 30.000	Kindwijs geoogd een open sfeer te creëren gericht op het vermijden van conflicten. In geval dat toch een conflict onvermijdelijk is wordt altijd mediation toegepast.
Onverwacht verloop van personeel	€ 150.000	3	€ 50.000	Kindwijs beoogd door een goed personeelsbeleid te voeren en een open sfeer te creëren een aantrekkelijke werkgever te zijn.
Beperkingen in het aannemen van tijdelijke werknemers door de invoering van de wet werk en zekerheid	€ 160.000	4	€ 80.000	Er is een vervangingsbeleid opgesteld waarin het aanstellen van een vaste vervangingspool is opgenomen.
Onzekerheden omtrent de hoogte en het moment van ontvangst van de te ontvangen rijksbijdragen	€ 200.000	3	€ 50.000	De jaarbegroting en meerjarenbegroting worden voorzien van een liquiditeitsbegroting. Voor de lopende exploitatie zal een cyclus van liquiditeitsplanning en –bewaking wordt ingericht.
Onvoldoende financiële middelen aanwezig voor uitvoering buitenonderhoud door de decentralisatie van het buitenonderhoud	€ 500.000	3	€ 150.000	De MOP wordt tweejaarlijks geactualiseerd, elk jaar wordt een onderhoudsinventarisatie gehouden. Ontwikkeling van een integraal huisvestingsbeleid waarin gestuurd wordt op tijdige (ver)nieuwbouw in overleg met de gemeente

Kans: 1 = Zeer onwaarschijnlijk >5%; 2 = Onwaarschijnlijk 5% <> 10%; 3 = Waarschijnlijk 10% <> 25%; 4 = Meer dan waarschijnlijk 25% <> 50%; 5 = Zeer waarschijnlijk 50% <> 100%

3. Verantwoording financiën

3.1 Realisatie staat van baten en lasten en balans

Staat van baten en lasten

EUR Bedragen: x 1	2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
Baten			
<i>Rijksbijdragen</i>	12.158.432	11.593.964	11.937.715
<i>Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden</i>	22.658	4.068	190.415
<i>Overige baten</i>	299.587	45.080	427.096
Totaal baten	12.480.677	11.643.112	12.555.226
Lasten			
<i>Personeelslasten</i>	10.141.051	9.664.602	9.676.508
<i>Afschrijvingen</i>	443.525	501.291	427.188
<i>Huisvestingslasten</i>	1.029.436	919.147	1.143.999
<i>Overige lasten</i>	988.296	962.807	1.107.300
Totaal lasten	12.602.308	12.047.847	12.354.995
Saldo baten en lasten	-121.631	-404.735	200.231
<i>Financiële baten</i>	-5.225	101	572
<i>Financiële lasten</i>	5.440	5.870	5.316
Totaal resultaat	-132.296	-410.504	195.486

Het jaar 2020 is afgesloten met een negatief resultaat van € 132.300,-. Er werd een negatief resultaat begroot van € 410.500,-. Er is derhalve sprake van een positieve afwijking van € 278.200,-. In onderstaande paragrafen wordt een verdere toelichting gegeven op het resultaat en op de afwijkingen. Tevens wordt per post een analyse gemaakt van de verschillen tussen de realisatie 2020 en de begroting 2020.

Afwijkingen t.o.v. de begroting

Hogere Rijksbijdrage vanwege indexering en subsidies	V €	564.450,-
Niet bestede begrote onvoorziene uitgaven	V -	102.000,-
Hogere personeelskosten, o.a. als gevolg van indexering	N -	409.100,-
Extra dotatie onderhoudsvoorziening	N -	38.450,-
Saldo inkomsten en uitgaven schoolfondsen	N -	7.800,-
Overige afwijkingen per saldo	V -	67.100,-
Totale afwijking van de begroting	V €	278.200,-

Afwijkingen t.o.v. 2019

Ten opzichte van het resultaat over 2019 ad € 195.500,- bedraagt het verschil € 327.800,-

De inkomsten van de stichting daalden met € 74.550,- terwijl de lasten € 247.350,- hoger waren.

De belangrijkste redenen voor het negatieve resultaat zijn de hogere (incidentele) personele lasten in 2020. In 2019 is de loonruimte in de indexering van de bekostiging en de ontvangen eenmalige

aanvullende bekostiging niet besteed. De hieraan gerelateerde uitgaven zijn pas in 2020 gedaan. Dit betreft een bedrag van in totaal € 331.700,- inclusief werkgeverslasten. Ten behoeve van het inzicht in de jaarrekening 2019 was hiervoor een bestemmingsreserve gevormd ter grootte van € 331.700,-. Exclusief de in 2020 betaalde eenmalige uitkeringen op basis van de in 2019 ontvangen aanvullende bekostiging en de niet bestede loonindexering over 2019 is het resultaat € 199.400,-.

Het totale verschil ad € 327.800, - is als volgt te verklaren:

Rijksbijdragen	V €	220.700,-
Overige overheidsbijdragen	N -	167.750,-
Overige baten	N -	127.500,-
Totaal baten	N €	74.550,-
Personele lasten	N €	464.550,-
Afschrijvingen	N €	16.350,-
Huisvestingslasten	V €	114.550,-
Overige instellingslasten	V €	73.800,-
Leermiddelen	V €	45.200,-
Totaal lasten	N €	247.350,-
Financiële baten en lasten	N €	5.900,-
Totaal verschil met 2019	V €	327.800,-

Rijksbijdragen

De personele bekostiging is gestegen door extra middelen voor werkdruk en de indexering met per saldo € 602.300. De totale bekostiging is t.o.v. 2019 lager door de in 2019 eenmalig ontvangen bijzondere en aanvullende bekostiging ad € 186.100. Lagere groeibekostiging en per saldo lagere subsidies deden de bekostiging met € 234.700,- dalen.

Overige overheidsbijdragen

In 2019 is eenmalig is van de Gemeente € 181.265,- ontvangen als nadeelcompensatie decentralisatie buitenonderhoud.

Overige baten

De overige baten zijn lager dan in 2019. In 2019 was onder deze post de verwachte compensatie transitievergoeding bij arbeidsongeschiktheid ad € 37.700,- in verantwoord. De belangrijkste reden is echter de lagere bijdrage van ouders voor de overblijf, schoolreizen en overige activiteiten doordat scholen gesloten zijn geweest en activiteiten en reizen niet hebben plaatsgevonden als gevolg van de overheidsmaatregel inzake het voorkomen van coronabesmettingen.

Personele lasten

De salariskosten, verminderd met de ontvangen uitkeringen zijn in 2020 met € 631.600,- gestegen ten opzichte van 2019, met name als gevolg van generieke loonsverhoging van 4,5% en de eenmalige uitkeringen op basis van de in 2019 ontvangen bekostiging ad € 331.700,-.

De Overige personeelskosten zijn € 167.000,- lager in 2020. In 2019 was een voorziening gevormd voor de salariskosten van twee arbeidsongeschikte medewerkers. Daarnaast is minder uitgegeven aan Opleiding en nascholing voor het project Meer- en hoogbegaafdheid en zijn scholing uitgesteld in verband met de scholensluiting en lockdown.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn in 2020 lager dan in 2019. De dotatie aan het onderhoudsfonds is € 153.600,- lager dan in 2019. In 2019 is de van de Gemeente ontvangen nadeelcompensatie buitenonderhoud ad € 181.300,- aan de onderhoudsvoorziening gedoteerd. Daarnaast zijn met name de kosten voor schoonmaak hoger als gevolg van de extra hygiënemaatregelen ter voorkoming van Coronabesmettingen.

Overige instellingslasten

De kosten voor administratie en beheer zijn € 21.700 hoger dan de kosten in 2019 door meer advieskosten inzake fusiebesprekingen en het project 10-14 onderwijs. De overige instellingslasten, waaronder de schoolfondsuitgaven zijn € 95.500,- lager doordat schoolreizen en activiteiten geen doorgang konden vinden in verband met de overheidsmaatregelen inzake Corona.

Leermiddelen

De kosten van het onderwijsleerpakket zijn in 2020 lager dan in 2019 als gevolg van lagere ICT kosten door de overstap in 2019 naar Cloudwise en de G Suite for Education op alle scholen.

Balans

	31-12-2020	31-12-2019
EUR Bedragen: x 1		
Activa		
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>	2.591.428	2.550.700
Totaal van vaste activa	2.591.428	2.550.700
Vlottende activa		
<i>Vorderingen</i>	851.582	846.165
<i>Liquide middelen</i>	3.359.388	3.416.188
Totaal van vlottende activa	4.210.970	4.262.354
Totaal van activa	6.802.398	6.813.054
Passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	4.205.918	4.338.214
<i>Voorzieningen</i>	1.404.733	1.442.322
<i>Kortlopende schulden</i>	1.191.747	1.032.517
Totaal van passiva	6.802.398	6.813.054

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn per saldo toegenomen met € 40.700,-. Tegenover de investeringen ter grootte van € 484.253,- staan afschrijvingen ten laste van de exploitatie van € 443.525,-.

Vorderingen

De vorderingen zijn € 5.400,- hoger als ultimo 2019. Er zijn naar inschatting geen oninbare vorderingen van enige omvang.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn afgenomen door een negatieve kasstroom. De kasstroom is negatief beïnvloed doordat de investeringen in 2020 hoger waren dan de afschrijvingen en de besteding van de overige personele voorzieningen.

Eigen Vermogen

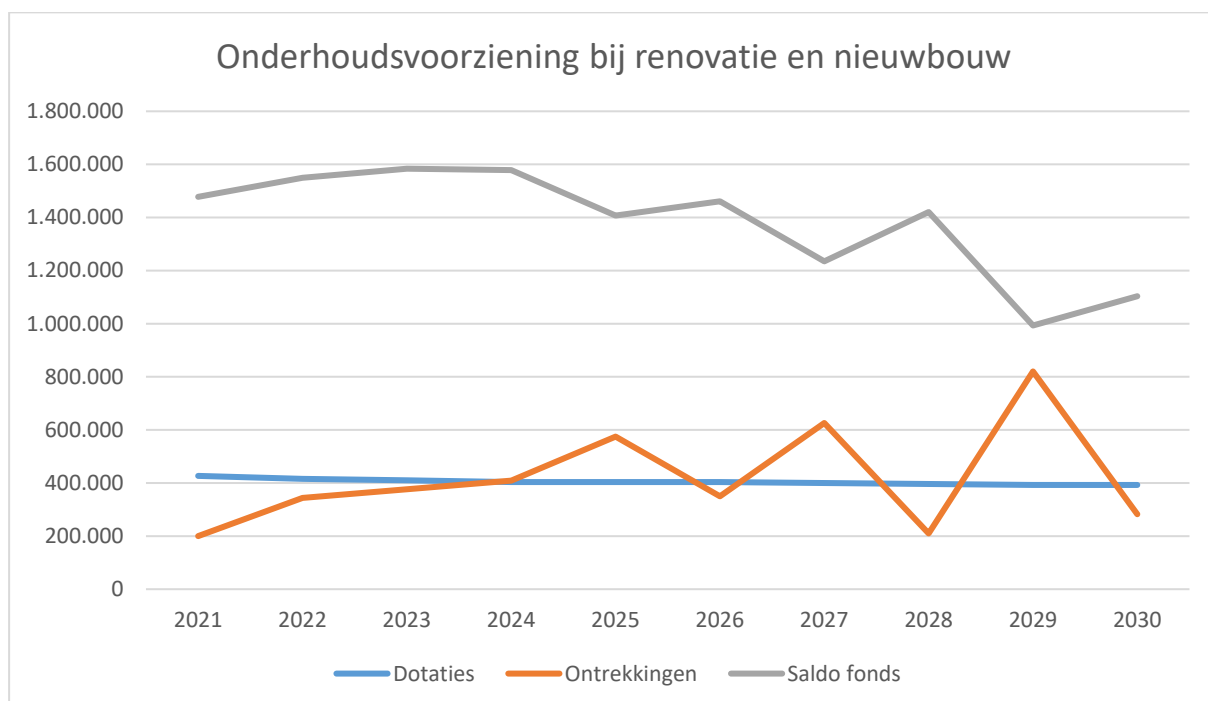
Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2020 € 4.205.900,- en bedraagt hiermee 62,1% van het balanstotaal. Het weerstandsvermogen bedraagt 34,6%. In hoeverre het vermogen voldoende is om de risico's te dragen is beschreven in paragraaf 3.2 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn in totaal afgenomen met € 37.600,-. Aan de personele voorzieningen is € 76.400,- onttrokken inzake salariskosten van arbeidsongeschikte medewerkers.

De dotatie aan het onderhoudsfonds is in 2020 € 153.600,- lager dan in 2019. In 2019 is de eenmalig ontvangen nadeelcompensatie buitenonderhoud ad € 186.300,- in de voorziening gestort. De storting in de voorziening bedraagt € 433.700,-. De onderhoudsuitgaven in 2020 bedroegen € 413.000,-, waarvan € 138.100,- voor groot onderhoud aan vier schoolgebouwen.

Uitgaande van de actuele meerjaren onderhoudsbegroting, een jaarlijkse storting in het onderhoudsfonds gebaseerd op de rijksbekostiging en het (ver)nieuwbouwen van een aantal schoolgebouwen conform het huisvestingsbeleid is het verwachte verloop van het onderhoudsfonds:

3.2 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingaantallen per 1 oktober:

School	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
04MD - Bosseschool	436	453	461	462	457	453	444	425	412	404
04OR - Prins Mauritschool	349	348	361	359	355	362	370	363	355	343
04PW - Prins Johan Friso	75	70	71	66	65	60	57	52	48	41
04RX - Het Kompas	89	78	79	79	75	76	76	71	74	71
05MQ - 't Kompas	58	56	56	52	51	53	50	45	40	42
05QU - de Regenboog	76	71	73	78	77	78	79	74	70	74
05SB - Basisschool De Bron	82	80	78	81	75	78	75	73	71	66
05TI – School met de Bijbel	227	219	209	205	196	188	185	174	177	174
07AE - Groen van Prinsterer	167	159	150	151	155	155	151	145	145	144
07CB - PCB Oranje Nassau	106	111	115	117	119	111	112	104	104	106
07NM - A. Schweitzerschool	66	71	70	64	64	70	68	64	70	72
07NZ - CNS Zomerland	68	72	76	78	77	76	75	73	75	70
07YM - PCB Eben Haezer	71	74	73	62	61	63	64	64	61	58
TOTAAL	1870	1862	1872	1854	1827	1823	1806	1727	1702	1665

De opheffingsnorm van de Gemeente Goeree-Overflakkee is momenteel 52 leerlingen per school, tenzij er van overheidswege een aanpassing gepleegd wordt. Dit wordt overigens niet verwacht omdat de spreiding van de scholen gezien de onderlinge afstanden op het eiland hierin leidend lijken te zijn. Aangezien Kindwijs op basis van 13 scholen een totaal leerlingenaantal moet hebben van 676 zitten wij daar momenteel ruim boven.

De lange termijnprognose geeft een significante daling van het leerlingaantal te zien. Op de korte termijn zijn de financiële gevolgen daarvan deels opgevangen door de extra middelen van het Rijk inzake werkdruk en kleine scholen toeslag. Op de langere termijn zullen diverse scholen het aantal groepen moeten verlagen.

Op 1 oktober 2020 bedraagt het leerlingaantal van de stichting in totaal 1862 leerlingen. Een afname van 8 leerlingen ten opzichte van 1 oktober 2019. Uit de prognose op basis van de samenstelling van de bevolking per 1 januari 2020 blijkt dat de komende jaren een daling van het leerlingaantal wordt verwacht.

FTE

Kengetallen

Kengetallen	2019	2020	2021	2022	2023
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
<i>Aantal leerlingen per 1 oktober</i>	1.870	1.862	1.872	1.854	1.827
Personele bezetting per 31 december					
<i>Bestuur / management (fte)</i>	11,52	12,32	11,37	11,37	11,37
<i>Personeel primair proces (fte)</i>	105,45	100,86	92,85	92,85	91,94
<i>Ondersteunend personeel (fte)</i>	19,43	20,16	18,87	18,64	16,41
<i>Totale personele bezetting (fte)</i>	136,40	133,35	123,09	122,86	119,72
<i>Aantal leerlingen / Totaal personeel</i>	13,71	13,96	15,21	15,09	15,26

Kengetallen	2019	2020	2021	2022	2023
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
<i>Aantal leerlingen / Onderwijzend personeel</i>	17,73	18,46	20,16	19,97	19,87

Personele bezetting

Om in te spelen op de verwachte krimp van het aantal leerlingen stelt het bestuur jaarlijks een bestuursformatieplan voor de komende vier schooljaren op. In het bestuursformatieplan 2019-2023 zijn de gevolgen van het dalend leerlingaantal omgezet in nieuwe groepsindelingen op de scholen. De vermindering van het aantal groepen op enkele scholen leidt tot een lagere personele bezetting.

Het relatief grote verschil tussen de gerealiseerde formatie per 31 december 2020 en de begrote formatie per 31 december 2020 wordt beïnvloed door de vervangingsformatie op 31 december die niet in de begrotingen wordt verwerkt.

Staat van baten en lasten

	2019	2020	2021	2022	2023
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
<i>Prognose basis, aantal leerlingen</i>	1.870	1.862	1.872	1.854	1.827
Baten					
<i>Rijksbijdragen</i>	11.937.715	12.158.432	12.083.009	12.075.164	12.083.653
<i>Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden</i>	190.415	22.658	6.592	5.951	5.624
<i>Overige baten</i>	427.096	299.587	74.086	72.540	62.150
Totaal baten	12.555.226	12.480.677	12.163.686	12.153.656	12.151.426
Lasten					
<i>Personeelslasten</i>	9.676.508	10.141.051	9.626.112	9.581.896	9.610.169
<i>Afschrijvingen</i>	427.188	443.525	521.241	545.079	514.620
<i>Huisvestingslasten</i>	1.143.999	1.029.436	999.727	987.829	982.625
<i>Overige lasten</i>	1.107.300	988.296	1.018.718	1.012.164	1.004.824
Totaal lasten	12.354.995	12.602.308	12.165.798	12.126.968	12.112.238
Saldo baten en lasten	200.231	-121.631	-2.112	26.688	39.188
<i>Financiële baten</i>	572	-5.225	-16.533	-16.533	-16.533
<i>Financiële lasten</i>	5.316	5.440	5.655	5.655	5.655
Resultaat	195.486	-132.296	-24.300	4.500	17.000
<i>Mutatie algemene reserve publiek</i>	-126.757	261.822	-14.900	13.900	26.400
<i>Mutatie bestemmingsreserves publiek</i>	317.668	-340.799			
<i>Mutatie bestemmingsreserve en fondsen privaat</i>	4.575	-53.320	-9.400	-9.400	-9.400

De rijksbijdragen blijven in de komende jaren als gevolg van het slechts licht dalende leerlingenaantal vrijwel gelijk. Ook de personele lasten dalen slechts beperkt nu de bekostiging vrijwel gelijk blijft. De afschrijvingen nemen toe als gevolg van de verdere digitalisering van het onderwijs welke met name in 2019 een forse impuls heeft gekregen.

De personeelslasten in het jaar 2020 zijn voor een bedrag van € 331.733,- beïnvloed in verband met de op basis van de in de CAO 2019-2020 overeengekomen uitbetaling van twee eenmalige uitkeringen waarvoor in 2019 een bestemmingsreserve is gevormd.

De huisvestingskosten nemen toe door de stijgende onderhoudskosten aan verouderde schoolgebouwen. De benodigde stortingen in de voorziening onderhoud zijn gebaseerd op de actuele meerjarenonderhoudsplanning. De cijfers over 2019 en 2020 zijn inclusief eenmalige extra dotaties.

De financiële baten in 2021-2023 zijn geraamd op een negatieve rente van 0,5% van de reserves en voorzieningen.

Balans

	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
Activa					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	2.550.700	2.591.428	2.852.630	2.615.126	2.775.156
Totaal van vaste activa	2.550.700	2.591.428	2.852.630	2.615.126	2.775.156
Vlottende activa					
Vorderingen	846.165	851.582	773.687	773.049	772.907
Liquide middelen	3.416.188	3.359.388	3.289.669	3.600.871	3.491.873
Totaal van vlottende activa	4.262.354	4.210.970	4.063.356	4.373.920	4.264.780
Totaal van activa	6.813.054	6.802.398	6.915.986	6.989.046	7.039.936
Passiva					
Eigen vermogen	4.338.214	4.205.918	4.181.618	4.186.118	4.203.118
Eigen vermogen, algemene reserve	2.633.546	2.895.368	2.880.468	2.894.368	2.920.768
Eigen vermogen, bestemmingsreserves	711.069	362.487	362.487	362.487	362.487
Eigen vermogen, overige reserves en fondsen	993.600	948.063	938.663	929.263	919.863
Voorzieningen	1.442.322	1.404.733	1.740.551	1.812.283	1.847.377
Kortlopende schulden	1.032.517	1.191.747	993.817	990.645	989.441
Totaal van passiva	6.813.054	6.802.398	6.915.986	6.989.046	7.039.936

De eigendom van de schoolgebouwen van Kindwijs is gesplitst in juridisch en economisch waarbij het economisch eigendom bij de gemeente ligt. Met de gemeente is in 2019 het overleg gestart over de nieuwbouw van de scholen in Nieuwe-Tonge, Stad aan 't Haringvliet en Den Bommel. In 2021 zullen hiervoor de concrete plannen zijn uitgewerkt en zal besluitvorming plaatsvinden.

Voor het overige zijn buiten reguliere vervangingen van inventaris, methoden en apparatuur geen investeringsprojecten gepland. Wel zullen de komende jaren de investeringen in digitale hulpmiddelen toenemen nu het aantal devices voor de leerlingen sterk is uitgebreid in het afgelopen jaar. Voor de komende jaren wordt een verdere uitbreiding verwacht.

De reserves en bestemmingsreserves worden gevormd uit de exploitatieresultaten. Op basis van de verwachte resultaten zullen deze de komende jaren beperkt afnemen.

Voor een toelichting het verloop van de onderhoudsvoorziening wordt verwezen naar de toelichting op de balans in paragraaf 3.1 en de toelichting op het beleid in paragraaf 2.3.

Corona

In maart 2020 is Nederland getroffen door een uitbraak van het Corona-virus. Voor Kindwijs betekende dit dat de scholen gesloten waren vanaf 16 maart tot 8 juni. Vanaf woensdag 16 december 2020 werden scholen op last van de overheid opnieuw volledig gesloten. Met ingang van 8 februari 2021 zijn de scholen weer open gegaan. Het onderwijs is 'op afstand' gegeven. Dit heeft impact op het proces van onderwijsgeven, alhoewel het onderwijs wel door kan gaan. Op dit moment wordt verwacht dat de financiële impact op het vermogen en het jaarresultaat 2021 beperkt zal zijn, omdat de baten (bekostiging door OCW) gecontinueerd worden en ook het personeel gewoon wordt doorbetaald.

In 2020 heeft Kindwijs subsidie ontvangen in het kader van de regeling Inhaal- en Ondersteuningsprogramma's achterstanden. De besteding van deze subsidie richt zich binnen Kindwijs op het stimuleren van ontdekkend en onderzoekend leren en vindt plaats in het gehele schooljaar 2020-2021.

In 2021 zijn subsidies aangevraagd en toegekend gekregen op basis van de regelingen Inhaal- en Ondersteuningsprogramma's en Extra Hulp voor de Klas.

Landelijke ontwikkelingen

- Tekort leerkrachten en schooldirecteuren.
Kindwijs kon in 2020 de vacatures invullen, soms met hulp van onderwijsassistenten. Bij de start van 2021 blijken we niet meer alle vacatures te kunnen vervullen. Ook blijft het lastig om kortdurende vervanging te regelen.
- Nationaal Onderwijsprogramma en andere regelingen om de leerachterstanden, ontstaan als gevolg van de sluiting van de scholen en het onderwijs op afstand, bij leerlingen weg te werken
- Passend Onderwijs, ontwikkelen naar inclusief onderwijs
- Invoering andere schooltijden
- Daling van het aantal leerlingen op diverse scholen
- Professionalisering directeuren middels herregistratie. Lerarenregister opnieuw uitgesteld
- Werkdrukverlaging leerkrachten

Bestuurlijke ontwikkelingen (zie tevens voorgaande hoofdstukken)

- Vorm en inhoud geven aan het dekkend aanbod van passend onderwijs op Goeree-Overflakkee
- Voorbereiding van nieuwbouw van de scholen in de kernen Nieuwe-Tonge, Stad aan 't Haringvliet en Den Bommel
- Realisatie van een bovenschoolse voorziening voor onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen
- Effecten van de leerlingendaling op de organisatie van het onderwijs
- Het behalen van de doelen zoals beschreven in het strategisch beleidsplan 2019-2023 van Kindwijs
- Voorzetting fusiebesprekingen met SBO De Wegwijzer Middelharnis
- Vernieuwde code Goed Bestuur

Kansen voor de toekomst

Kindwijs ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet en ziet kansen in:

- Samenwerking van scholen en bundeling van krachten
- Voorziening voor hoogbegaafde leerlingen en expertise ontwikkeling m.b.t. hoogbegaafdheid op de scholen

- Dekkend aanbod in passend onderwijs
- Expertisecentrum in nauwe samenwerking met SWV
- 10-14 onderwijs is samenwerking met het voortgezet onderwijs
- Fusie met de overige éénpitters op Goeree-Overflakkee

3.3 Financiële positie

Kengetallen

Kengetallen financiële positie		2019	2020	2021	2022	2023
	Norm	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
Huisvestingsratio	<10%	9,63%	8,58%	8,67%	8,60%	8,56%
Liquiditeit (current ratio)	>2,0	4,13	3,53	4,09	4,42	4,31
Liquiditeit (quick ratio)		4,13	3,53	4,09	4,42	4,31
Personeelslasten / Rijksbijdragen	<89%	81,06%	83,41%	79,67%	79,35%	79,53%
Personeelslasten / Totaal baten plus financiële baten	<82%	77,07%	81,29%	79,25%	78,95%	79,19%
Personeelslasten / Totaal lasten plus financiële lasten	<82%	78,29%	80,44%	79,09%	78,98%	79,31%
Rentabiliteit	>0%	1,56%	-1,06%	-0,20%	0,04%	0,14%
Solvabiliteit I	>50%	0,64	0,62	0,59	0,59	0,58
Solvabiliteit II (inclusief voorzieningen)		0,85	0,83	0,85	0,85	0,86
Weerstandsvermogen	>20%	36,34%	34,59%	32,89%	32,95%	33,06%

Kengetallen overig		2019	2020	2021	2022	2023
	Norm	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
Kapitalisatiefactor		0,54	0,54	0,55	0,56	0,56
Weerstandsvermogen exclusief materiële vaste activa		14,97%	13,28%	9,28%	11,29%	10,10%
Algemene reserve / Totaal baten plus financiële baten		21,31%	22,98%	21,51%	21,69%	21,93%
Voorzieningen / Totaal baten plus financiële baten		11,49%	11,26%	14,33%	14,93%	15,22%
Rijksbijdragen / Totaal baten plus financiële baten		95,08%	97,46%	99,47%	99,49%	99,58%
Overige overheidsbijdragen en -subsidies / Totaal baten plus financiële baten		1,52%	0,18%	0,05%	0,05%	0,05%
Investeringen huisvesting / Totaal baten plus financiële baten		0,72%	0,73%	0,00%	0,00%	0,00%
Investeringen inventaris en apparatuur / Totaal baten plus financiële baten		5,21%	2,83%	3,93%	2,53%	5,56%
Netto werkkapitaal / Totaal baten plus financiële baten		25,72%	24,20%	23,56%	26,16%	25,28%
Beleggingen ten opzichte van eigen vermogen		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Definities

Huisvestingsratio

Het kengetal huisvestingsratio geeft de verhouding aan van de lasten van huisvesting en de totale lasten (inclusief financiële lasten). De huisvestingsratio is gedefinieerd als de som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeitsratio geeft aan in welke mate de instelling op korte termijn aan haar financiële verplichtingen kan

voldoen. De liquiditeit (current ratio) wordt gedefinieerd als de vlottende activa gedeeld door de kortlopende schulden.

Liquiditeit (quick ratio)

De liquiditeitsratio geeft aan in welke mate de instelling op korte termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De liquiditeit (quick ratio) wordt gedefinieerd als de vlottende activa exclusief voorraden gedeeld door de kortlopende schulden.

Rentabiliteit ten opzichte van bedrijfsopbrengsten inclusief rentebaten

Rentabiliteit geeft aan welk deel van de totale baten (opbrengsten) over blijft na aftrek van de lasten (kosten). De rentabiliteit wordt in dit specifieke geval berekend met: het resultaat uit gewone bedrijfsvoering gedeeld door de baten uit gewone bedrijfsvoering inclusief rentebaten.

Solvabiliteit I

De solvabiliteit geeft aan welk deel van de bezittingen (activa) zijn gefinancierd met eigen vermogen. Solvabiliteit is gedefinieerd als het eigen vermogen gedeeld door het totaal vermogen.

Solvabiliteit II (inclusief voorzieningen)

Dit kengetal is een maat voor kredietwaardigheid en is gedefinieerd als het eigen vermogen inclusief voorzieningen gedeeld door het totaal vermogen.

Weerstandvermogen

Het vermogen van de instelling om ook in ongunstige tijden haar activiteiten te kunnen voorzetten.

Kapitalisatiefactor

De mate waarin onderwijsinstelling haar kapitaal efficiënt benut voor de vervulling van haar taken.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio is in 2019 hoger als gevolg van de eenmalige dotatie aan het onderhoudsfonds van de ontvangen nadeelcompensatie buitenonderhoud.

Liquiditeit

Kindwijs verwacht de komende jaren een positieve kasstroom waardoor de liquiditeitspositie licht stijgt. De liquiditeitsratio is in 2020 hoger dan normaal als gevolg van de in december ontvangen bijzondere en aanvullende bekostiging.

Solvabiliteit

De verwachte gemiddeld positieve resultaten in de komende jaren geven een gelijkblijvende ratio te zien.

Rentabiliteit

De rentabiliteit laat in 2020 een eenmalige dip zien als gevolg van de uitkering op basis van de CAO 2019-2020 in 2020. Door het dalende aantal leerlingen ontstaat er wel druk op de rentabiliteit.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen ligt ruim boven de norm van 5% die de Inspectie van het Onderwijs hanteert bij haar toezicht.

Reservepositie

Kindwijs heeft een ruime reservepositie opgebouwd in de afgelopen jaren. Deze ruime positie moet evenwel gezien worden in het licht van een krimpend aantal leerlingen. Op termijn zullen negatieve exploitatieresultaten onvermijdelijk zijn om de afbouw van de personeelsformatie op te vangen.

In de komende jaren wordt evenwel ook meer geïnvesteerd in passend onderwijs aan meer- en hoogbegaafden en wordt de formatie onderwijzend personeel ruimer begroot om het lerarentekort zoveel als mogelijk op te vangen. Kindwijs neemt bewust het risico van boventallig personeel om toekomstige uitstroom o.a. op basis van pensionering en de vervangingsvraag op te vullen.

Vermogen

De Inspectie van het Onderwijs heeft op verzoek van de ministers Ingrid van Engelshoven en Arie Slob (Onderwijs) een nieuwe formule ontwikkeld voor het berekenen van een signaleringswaarde voor de bovengrens van de reservepositie van de besturen in alle onderwijssectoren.

Hoeveel eigen vermogen heeft een onderwijsinstelling (school of samenwerkingsverband passend onderwijs) redelijkerwijs nodig voor een gezonde bedrijfsvoering, en wanneer is het mogelijk te veel? Om daar een indicatie voor te hebben, hanteert de Inspectie van het Onderwijs vanaf 2020 de 'signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen'. De signaleringswaarde gaat over het publieke deel van het eigen vermogen, dus exclusief privaat vermogen.

Deze signaleringswaarde is bedoeld als startpunt voor een gesprek over de reserves, en niet als harde norm. Van schoolbesturen die op basis van de signaleringswaarde een bovenmatig eigen vermogen hebben wordt een toelichting en bestedingsplan gevraagd.

Signaleringswaarde

	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	4.338.214	4.205.918	3.973.851	3.978.351	3.995.351
Waarvan privaat vermogen	1.152.879	1.099.560	1.133.197	1.123.797	1.114.397
Feitelijk eigen vermogen	3.185.335	3.106.358	2.840.654	2.854.554	2.880.954
Normatief eigen vermogen*	3.208.786	3.268.489	3.558.436	3.367.579	3.575.411
Mogelijk bovenmatig*	0	0	0	0	0
Ratio eigen vermogen*	0,99	0,95	0,80	0,85	0,81

* conform tool Inspectie vho

3.4. Overige rapportages

B1. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem wordt beschreven in paragraaf 2.5 van het jaarverslag

B2. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De belangrijkste risico's en onzekerheden worden beschreven in paragraaf 2.5 van het jaarverslag

B3. Rapportage toezichhoudend orgaan

Voor de rapportage van het toezichhoudend orgaan wordt verwezen naar hoofdstuk 2 op de volgende pagina

16 juni 2021

W.G.

J.S. Nagtegaal, voorzitter college van bestuur

2. Verslag van de toezichthouder

Bestuursvorm

In het kader van de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur' is het intern toezicht van de stichting Kindwijs belegd bij de statutair ingestelde raad van toezicht

Kindwijs hanteert de 'Code voor goed bestuur in het primair onderwijs', zoals vastgesteld door de leden van de PO-raad.

De dagelijkse leiding van Kindwijs is in handen van het college van bestuur en de schooldirecties, tezamen vormend het management team.

Taken en bevoegdheden

De wet schrijft voor dat interne toezichthouders tenminste belast zijn met:

- het goedkeuren van het meerjaren strategisch beleidsplan, de begroting en het jaarverslag;
- toezicht op naleving door bestuur van wettelijke verplichtingen en de 'Code voor goed bestuur in het primair onderwijs';
- toezicht op de doelmatige en rechtmatige verwerving, bestemming en aanwending van de middelen;
- het aanwijzen van een accountant;
- het afleggen van verantwoording in het jaarverslag.

In de op 24 januari 2017 gewijzigde statuten en het in 2017 vastgestelde en goedgekeurde bestuurs- en toezichtreglement Kindwijs zijn daar de volgende taken en bevoegdheden aan toegevoegd:

- het gevraagd en ongevraagd adviseren van het College van bestuur;
- het zijn van werkgever van het College van bestuur;
- het goedkeuren, bewaken en borgen van de identiteit van Kindwijs;
- het bewaken van de wijze waarop de identiteit van Kindwijs op de van Kindwijs uitgaande scholen wordt ingevuld en wordt geborgd;
- het goedkeuren van benoemingsbesluiten van directeurs van scholen die van Kindwijs uitgaan;
- het goedkeuren van benoemingsbesluiten van medewerkers binnen Kindwijs die directieve taken krijgen op bovenschools niveau;
- het goedkeuren van overeenkomsten tot verkrijgen, vervreemden of bezwaren van registergoederen;
- het goedkeuren van overeenkomsten waarbij Kindwijs zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidsstelling voor een schuld van een derde verbindt;
- het goedkeuren van besluiten tot overdracht van een of meer van Kindwijs uitgaande scholen aan een andere rechtspersoon, dan wel een besluit tot overdracht van een of meer scholen aan Kindwijs;
- het goedkeuren van een besluit tot juridische fusie of (af)splitsing van Kindwijs;
- het vaststellen van een bestuurs- en toezichtsreglement;

- het vaststellen van een huishoudelijk reglement;
- het vaststellen van een reglement voor de adviesraad;
- het vaststellen van schoolreglementen;
- het vaststellen van een wervings- en selectiereglement voor medewerkers van Kindwijs;
- het wijzigen van de statuten;
- het ontbinden van Kindwijs;
- het goedkeuren van het vast te stellen identiteitsbeleid van de stichting;
- het goedkeuren van een vast te stellen of te wijzigen visie of missie van de stichting;
- het goedkeuren van een vast te stellen treasurystatuut;
- het goedkeuren van besluiten tot nieuwbouw, renovatie of verhuizing van de van de stichting uitgaande school;
- het goedkeuren van niet in de begroting opgenomen uitgaven, voor zover die een bedrag van € 25.000,-- (vijfentwintigduizend euro) te boven gaan;
- het goedkeuren van door het College van bestuur af te sluiten of te verhogen rekening-courant-limieten;
- het goedkeuren van geldleningen boven een bedrag van € 25.000,-- (vijfentwintigduizend euro);
- het aangaan van financiële verplichtingen die een bedrag van € 50.000,-- (vijftigduizend euro) te boven gaan, danwel verplichtingen die een samenhang met elkaar vertonen en te-zamen een bedrag van € 50.000,-- (vijftigduizend euro) te boven gaan;
- het aanvragen van faillissement of surseance van betaling van de stichting;
- het vooraf goedkeuren van de oprichting, opheffing of samenvoeging van een onder de stichting ressorterende school met een andere school, alsmede de stichting van een nieuwe school.

Samenstelling raad van toezicht

In 2020 bestond de raad van toezicht uit de leden:

Naam	Functie	Nevenfuncties	Aftredend per:
J.J. de Geus	Voorzitter	Directeur VORM2050, VORM Holding B.V.	1-1-2023 niet herbenoembaar
J.L. den Dikken	Vice-voorzitter	Senior bestuursadviseur Gedeputeerde Staten Provincie Zuid Holland Lid Ledenraad Wooncorporatie Oost West Wonen Goeree-Overflakkee Lid Ledenraad Vereniging Passend Onderwijs Goeree-Overflakkee	1-1-2023 niet herbenoembaar
W.G.A. Driesse	Lid	Zelfstandig organisatieadviseur	1-1-2021 herbenoemd tot 1-1-2025
P.J. van den Hil	Lid	Eigenaar Waldijn Financial Services	1-1-2020 herbenoemd tot 1-1-2024

Naam	Functie	Nevenfuncties	Aftredend per:
P.C. Klink	Lid	Manager Wonen bij Oost West Wonen Voorzitter dorpsraad Stellendam Penningmeester kerkvoogdij Hersteld Hervormde Gemeente Stellendam Penningmeester Gemeentelijke Kiesvereniging SGP Goeree Overflakkee	1-1-2020 herbenoemd tot 1- 1-2024
E.S.P. van Kranenburg	Lid	Directeur eigenaar iMON advies BV Eigenaar/bestuurder Group4Talent BV	Afgetreden per 1- 1-2021
W. van der Welle	Lid	Process Engineer bij Shell	1-1-2022 herbenoembaar

Statutair is vastgelegd dat de leden van de raad van toezicht benoemd worden voor een periode van 4 jaar en éénmaal terstond herbenoemd kunnen worden.

De heer E.S.P. van Kranenburg is per 1 januari 2021 afgetreden omdat hij onvoldoende tijd kon vrijmaken om zijn taken als toezichthouder te vervullen. Aan het vigerende cluster van adviesraden is gevraagd een voordracht te doen om in de vacature te voorzien. Ook de heer J.L. den Dikken heeft verzocht een opvolger voor hem te zoeken. Hij blijft nog aan als toezichthouder tot deze is benoemd.

Werkwijze Raad van Toezicht

De Raad van toezicht richt zich bij de uitoefening van het toezicht in het bijzonder op de doelstelling en de maatschappelijke legitimatie van de stichting en op de uitoefening van de bestuurlijke daden door het College van bestuur. Daarbij staan de volgende criteria centraal:

- het waarborgen van de levensbeschouwelijke identiteit van de stichting en de daaronder ressorterende scholen;
- de realisatie van de visie en de missie van de stichting;
- de realisatie van het beleid van de stichting;
- de kwaliteit van de onderwijsprocessen en –resultaten;
- de continuïteit van de stichting, uitgedrukt in aantallen leerlingen, medewerkers en financiën;
- het uitoefenen van goed werkgeverschap;
- het afleggen van verantwoording aan de personen en organisaties die belang hebben bij de activiteiten van de stichting;
- de principes van goed bestuur, als vastgelegd in de voor het primair onderwijs geldende Code goed bestuur.

De raad vergadert tenminste viermaal per jaar met het college van bestuur. Met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad wordt tweemaal per jaar overlegd en eveneens tweemaal per jaar vergadert de raad met de adviesraden van de scholen.

Om het college van bestuur te ondersteunen bij het waarborgen van de levensbeschouwelijke identiteit van de stichting en de scholen heeft de raad een commissie identiteit ingesteld die regelmatig overlegt met het college van bestuur.

Met de accountant wordt het financiële jaarverslag besproken in de vergadering waarin het verslag wordt goedgekeurd.

Toezicht op de rechtmatige en doelmatige besteding

De raad houdt toezicht op de rechtmatige en doelmatige besteding van de ontvangen onderwijsmiddelen door gesprekken met de bestuurder aan de hand van de beleidsmatige en financiële periodieke rapportages en het in 2017 vastgestelde toezichtkader.

Dit toezichtkader maakt het de raad mogelijk om het beleid en de activiteiten van het college van bestuur inzichtelijk te toetsen, zelf verantwoording af te leggen en de werkwijze te evalueren. Het toezichtkader bevat acht aspecten die nauw aansluiten op de belangrijkste taak van de raad, namelijk het toezien op de wijze waarop het college van bestuur door middel van strategie, beleid en beheer het doel van de stichting Kindwijs realiseert. De aspecten zijn:

1. Bestuurlijk handelen Kindwijs
2. Identiteit en -borging
3. Beleid en beleidsontwikkeling
4. Kwaliteit
5. Bedrijfsvoering en financiën
6. Personeel en werkgeverschap
7. Onderwijs en -beleid
8. Relaties

Commissies

De raad heeft een drietal commissies ingesteld, waarvan de samenstelling is

Commissie	Samenstelling
Identiteitscommissie	J. de Geus, W. van der Welle en W.G.A. Driesse
Financiële commissie	P.C. Klink en P.J. van den Hil
Renumeratiecommissie	J. de Geus en P.C. Klink

Renumeratiebeleid

De Renumeratiecommissie heeft in december 2020 het functioneren van het college van bestuur beoordeeld.

De raad van toezicht hanteert voor de bezoldiging van de leden van het college van bestuur de cao-bestuurders PO.

In artikel 25 van de 'Code voor goed bestuur in het primair onderwijs' is opgenomen dat het intern toezichtsorgaan de vorm en de hoogte van de eigen vergoeding bepaalt. Hierbij valt te denken aan vergoedingen voor onkosten die met het voorbereiden en bijwonen van de vergaderingen te maken hebben. De raad van toezicht heeft hier voor onbepaalde tijd vrijwillig afstand van gedaan.

Verslag afgelopen jaar

De raad van toezicht heeft in 2020 vijf keer regulier vergaderd, waarvan éénmaal met de accountant. Als gevolg van de overheidsmaatregelen ter voorkoming van besmettingen met het COVID-19 virus, waaronder de sluiting van scholen, hebben de gezamenlijke vergaderingen met de Adviesraden van de scholen geen doorgang kunnen vinden. Daarnaast heeft de raad in 2020 tweemaal overleg gehad met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. Naast de reguliere zaken vroegen een aantal zaken dit jaar bijzondere aandacht:

- De organisatie van het dekkend aanbod voor passend onderwijs op Goeree-Overflakkee
- Het strategisch beleidsplan 2019-2022 en de evaluatie van het beleidsplan 2015-2019.
- De organisatie van de nieuwbouwprojecten van de scholen in Nieuwe-Tonge, Stad aan 't Haringvliet en Den Bommel.
- De besprekingen met het bestuur van de Vereniging voor Christelijk Speciaal Onderwijs op Goeree-Overflakkee (SBO De Wegwijzer) over de mogelijkheden tot een fusie.
- De voortgang van het onderwijs en de organisatie gedurende de beide periodes waarin op last van de overheid de scholen gesloten werden en het onderwijs op afstand gegeven moest worden.

In een tijd van teruglopende leerlingenaantallen is het op orde blijven houden van de financiële huishouding cruciaal. Met tevredenheid constateert de raad van toezicht dat de organisatie in control is en 2020 met een verantwoord resultaat is afgesloten. De raad heeft met blijdschap en dankbaarheid geconstateerd dat het leerlingaantal ten opzicht van het voorgaande jaar in 2019 vrijwel gelijk is gebleven.

Door het college van bestuur is de raad van toezicht bij elke vergadering op de hoogte gehouden van interne en externe ontwikkelingen in het onderwijs en is indien gewenst dieper ingegaan op actuele thema's. De raad van toezicht ontvangt iedere vergadering van het college van bestuur een rapportage met daarin de belangrijkste informatie van de achterliggende periode. Hier gaat het om genomen besluiten van het college van bestuur, informatie uit de GMR, informatie van de scholen, financiële voortgangsrapportages en ontwikkelingen in het bestuurskantoor.

Jaarrekening

De raad van toezicht heeft het jaarverslag en de jaarrekening over 2019 goedgekeurd en constateerde dat het voldoet aan de eisen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Ook de begroting voor 2021 is goedgekeurd. De jaarrekening wordt door DRV Accountants en Adviseurs gecontroleerd en van een controleverklaring voorzien. Daarmee is aan het bestuur decharge verleend. De raad van toezicht heeft de accountant uitgekozen en stelde vast dat deze onafhankelijk was ten opzichte van Kindwijs.

Bijzondere tijd

Van 12 maart 2020 tot 8 juni 2020 en met ingang van 16 december 2020 tot 8 februari 2021 zijn de scholen geheel of gedeeltelijk gesloten geweest en gelden vanwege het Corona-virus strikte richtlijnen van de overheid voor het gebruik van de schoolgebouwen. In de periodes dat de scholen gesloten waren is het onderwijs zoveel als mogelijk op afstand gegeven. De raad van toezicht

realiseert zich dat dit een bijzondere druk op alle medewerkers heeft gelegd en spreekt zijn erkenning uit voor de flexibiliteit, inzet en motivatie van alle medewerkers die er voor gezorgd hebben dat het onderwijs aan de kinderen zo goed als mogelijk doorgang vond.

Tenslotte

De raad van toezicht wenst het college van bestuur alle wijsheid toe die nodig is om de aangesloten scholen te besturen. Aan allen die op enige wijze betrokken zijn bij het onderwijs aan de ons toevertrouwde kinderen wenst de raad van toezicht Gods zegen toe.

Middelharnis, 16 juni 2021

J.J. de Geus

Voorzitter raad van toezicht

3. Jaarrekening

3.1 Jaarrekening

INHOUD

3.1	Jaarrekening	
3.1.1	Balans per 31 december 2020	46
3.1.2	Resultatenrekening over 2020	47
3.1.3	Kasstroomoverzicht over 2020	48
3.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	49
3.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2020	54
3.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	57
3.1.7	Toelichting op de resultatenrekening over 2020	58
3.1.8	Overzicht verbonden partijen (model E)	64
3.1.9	Verantwoording subsidies (model G)	66
3.1.10	Ondertekening	67

3.1 Jaarrekening

3.1.1 Balans per 31 december 2020

(na resultaatbestemming)

EUR Bedragen: x 1	Ref.	31-12-2020	31-12-2019
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	2.591.428	2.550.700
Totaal van vaste activa		2.591.428	2.550.700
Vlottende activa			
Vorderingen	2	851.582	846.165
Liquide middelen	3	3.359.388	3.416.188
Totaal van vlottende activa		4.210.970	4.262.354
Totaal van activa		6.802.398	6.813.054
Passiva			
Eigen vermogen	4	4.205.918	4.338.214
Voorzieningen	5	1.404.733	1.442.322
Kortlopende schulden	6	1.191.747	1.032.517
Totaal van passiva		6.802.398	6.813.054

3.1.2 Staat van baten en lasten

EUR Bedragen: x 1	Ref.	2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
Baten				
<i>Rijksbijdragen</i>	7	12.158.432	11.593.964	11.937.715
<i>Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden</i>	8	22.658	4.068	190.415
<i>Overige baten</i>	9	299.587	45.080	427.096
Totaal baten		12.480.677	11.643.112	12.555.226
Lasten				
<i>Personeelslasten</i>	10	10.141.051	9.664.602	9.676.508
<i>Afschrijvingen</i>	11	443.525	501.291	427.188
<i>Huisvestingslasten</i>	12	1.029.436	919.147	1.143.999
<i>Overige lasten</i>	13	988.296	962.807	1.107.300
Totaal lasten		12.602.308	12.047.847	12.354.995
Saldo baten en lasten		-121.631	-404.735	200.231
<i>Financiële baten</i>	14	-5.225	101	572
<i>Financiële lasten</i>	15	5.440	5.870	5.316
Resultaat		-132.296	-410.504	195.486
Totaal resultaat		-132.296	-410.504	195.486

3.1.3 Kasstroomoverzicht

		01-01-2020 t/m 01-01-2019 t/m	
EUR Bedragen: x 1		31-12-2020	31-12-2019
Ref.		Realisatie	Realisatie
Kasstroomen uit operationele activiteiten			
	<i>Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening</i>	-121.631	200.231
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat			
	<i>Aanpassingen voor afschrijvingen</i>	11 443.525	427.188
	<i>Aanpassingen voor waardeveranderingen</i>		
	<i>Toename (afname) van voorzieningen</i>	5 -37.589	236.693
	<i>Overige aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat</i>		
	<i>Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat</i>	405.936	663.881
Veranderingen in werkkapitaal			
	<i>Afname (toename) van voorraden</i>		
	<i>Afname (toename) van kortlopende vorderingen</i>	2 -5.417	-152.586
	<i>Toename (afname) van kortlopende schulden</i>	6 159.229	-36.087
	<i>Totaal van veranderingen in werkkapitaal</i>	153.812	-188.673
	<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>	438.118	675.439
	<i>Ontvangen interest</i>	14 -5.225	572
	<i>Betaalde interest</i>	15 -5.440	-5.316
	<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	427.452	670.694
Kasstroomen uit investeringsactiviteiten			
	<i>Verwerving van immateriële vaste activa</i>		
	<i>Ontvangsten uit hoofde van vervreemding van immateriële vaste activa</i>		
	<i>Verwerving van materiële vaste activa</i>	1 -484.253	-744.176
	<i>Ontvangsten uit hoofde van vervreemding van materiële vaste activa</i>	1	
	<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	-484.253	-744.176
	<i>Toename (afname) van liquide middelen</i>	-56.801	-73.482

Toelichting op het kasstroomoverzicht

3.1.4 Grondslagen voor financiële verslaggeving

Grondslagen

Algemene grondslagen

De activiteiten van de Stichting voor Protestants-Christelijk Primair Onderwijs op Goeree-Overflakkee bestaan uit het verzorgen van bijzonder basisonderwijs in de gemeente Goeree-Overflakkee

Deze jaarrekening bevat de financiële gegevens over het kalenderjaar 2020. De jaarrekening over 2020 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling Jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften opgenomen.

De waardering van activa en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's. Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking opgenomen de realisatiecijfers van het voorgaande jaar, alsmede de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar.

Door afronding op hele euro's kunnen in het verslag kleine verschillen worden geconstateerd.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Stichting Kindwijs handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Aankopen tot een bedrag van € 500 worden onmiddellijk ten laste van de exploitatie gebracht. De eerste afschrijving vindt plaats in het jaar van aanschaf, startend vanaf de datum van ingebruikname.

Het economisch eigendom van de schoolgebouwen berust bij de gemeente. Indien een gebouw door een school blijvend wordt verlaten, wordt het gebouw "om niet" aan de gemeente overgedragen.

De bestede subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste passiva worden gepresenteerd onder de overlopende activa. Deze subsidies worden tijd-evenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste gebracht van de staat van baten en lasten.

Voor de kosten van periodiek en groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Vlottende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van de stichting worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve is ter waarborging van de continuïteit van de scholen en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en de werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen en is besteedbaar volgens de richtlijnen van het ministerie OCW.

Bestemmingsreserve publiek

De bestemmingsreserve personeel heeft als bestemming de uitbetaling van de eenmalige uitkeringen aan het personeel op basis van de CAO 2019-2020. De reserve is gevormd uit de ontvangen bijzondere en aanvullende bekostiging 2020 en de in 2020 niet bestede loonindexering van de rijksbekostiging personeel. De hoogte van de reserve is gebaseerd op de kosten van de in februari 2020 uitbetaalde eenmalige uitkeringen.

De bestemmingsreserve kapitaal federatie is gevormd uit het uitgekeerde vermogen van de Federatief SWV voor PCPO op Goeree-Overflakkee. Bij bestuursbesluit van 13 juni 2013 hebben deze de bestemming Zorg gekregen. Uit deze reserve worden de kosten voor passend onderwijs betaald die niet uit de middelen van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs kunnen worden betaald.

De bestemmingsreserve zorgmiddelen SWV is gevormd uit bijdragen van het Samenwerkingsverband passend onderwijs en heeft daarmee de bestemming passend onderwijs.

De herwaarderingsreserve is in het verleden bij één van de rechtsvoorgangers van Kindwijs gevormd met als bestemming de afschrijvingslasten nulmeting.

Bestemmingsreserve privaat

De Reserve schoolfonds is met eigen middelen, d.w.z. zonder subsidie van de overheid, opgebouwd. Het voor- of nadelig saldo van de exploitatie wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve.

De Reserve fonds vereniging stichting bestaat uit de bij de onderscheiden fusies ingebrachte eigen middelen van de verenigingen en stichtingen. De besteding van deze reserve kan uitsluitend na wederzijdse instemming van het bestuur en de betreffende adviesraad plaatsvinden.

Voorzieningen

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de desbetreffende voorziening. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de nominale waarden.

Voor de voorziening groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c

Pensioenen

Stichting Kindwijs heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting Kindwijs.

De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Naar de stand van ultimo december 2020 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 93,5% (bron: website www.abp.nl d.d. 26-5-2021). In 2020 had het pensioenfonds een dekkingsgraad van ten minste 104,2% moeten hebben. Eind 2029 zal het pensioenfonds een beleidsdekkingsgraad van ongeveer 126,6% moeten hebben. Het pensioenfonds verwacht hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten onderwijsinstellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen naast de premieverhoging per 1 januari 2021 door te voeren (bron: website www.abp.nl d.d. 18-3-2020). Stichting Kindwijs heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Kindwijs heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Jubileumvoorziening

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij 25-jarige respectievelijk 40-jarige ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening Jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijf-kans, gemiddelde salarisstijging en een disconteringsvoet van 1%. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Verlofsparen en sabbatical leave

In de cao PO 2014-2015 zijn afspraken gemaakt over duurzame inzetbaarheid (hoofdstuk 8A) en is de BAPO-regeling vervallen. De hierin opgenomen afspraken betreffende de duurzame inzetbaarheid, geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Voor de opgespaarde uren van de medewerkers die afspraken hebben gemaakt over het sparen is een voorziening gevormd ter grootte van de loonkosten van deze uren.

Overige personele voorzieningen

In 2019 is een voorziening gevormd voor de transitievergoedingen en salariskosten voor de periode van 1 januari 2020 tot en met de datum van ontbinding van de arbeidsovereenkomst van twee medewerkers. Deze medewerkers hebben in 2020 geen arbeid meer verricht in verband met hun arbeidsongeschiktheid. De salariskosten zijn ten laste van de voorziening gebracht. Het saldo van de voorziening ultimo 2020 betreft toegezegde budgetten voor reïntegratie uit het verleden.

Onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde geplande onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

De grondslag voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud is ongewijzigd. Het bevoegd gezag maakt voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud gebruik van de tijdelijke regeling 2018 en 2019 zoals vastgelegd in de regeling van 21 maart 2019 met nr. FEZ (EDOC-1440924). De overgangsregeling is verlengd voor 2020.

Kortlopende schulden

Dit betreft schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. De ontvangen subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijd-evenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Grondslagen Staat van baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben, ongeacht het moment van ontvangst of betaling. Hierbij wordt uitgegaan dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het schooljaar worden gespreid. De baten worden opgenomen voor zover ze op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en risico's zijn opgenomen indien ze hun oorsprong hebben vóór het einde van het verslagjaar en ze vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden als de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen/waarin de opbrengsten zijn gederfd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Giften

Giften worden gewaardeerd tegen de reële waarde (voor zover bepaalbaar) in de staat van baten en lasten.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Afschrijvingstermijnen en -percentages van materiële vaste activa, specificatie

Categorie	Afschrijvings- termijn in jaren	Afschrijvingsp- ercentage
Gebouwen		
- Gebouwen	30-40	3,33%-5%
- Verbouwingen	20-25	4%-5%
- Machines en installaties	15-25	4%-7%
Terreinen		
- Terreininrichtingen	20-40	2,5%-5%
Inventaris en apparatuur		
- Inventaris en apparatuur	5-10	10%-20%
- Meubilair	15-20	5%-7%
- ICT	4-6	17%-25%
- Leermethoden	8-10	10%-12,5%

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het exploitatieresultaat als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed en waaruit ze voortkomen. In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

3.1.5 Toelichting op de balans per 31 december 2020

1. Materiële vaste activa

Vlottende activa	31-12-2020	31-12-2019
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie
De specificatie is als volgt:		
Bedrijfsgebouwen	536.402	521.665
Terreinen en terreininrichtingen	106.985	82.900
Inventaris en apparatuur	1.908.469	1.946.135
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	39.572	0
Totaal materiële vaste activa	2.591.428	2.550.700

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

Boekwaarde per 1 januari	2.550.700	2.233.712
Bij: investeringen	484.253	744.176
Af: afschrijvingen	443.525	427.188
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	2.591.428	2.550.700

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 3.1.6.

2. Vorderingen

EUR Bedragen: x 1	31-12-2020	31-12-2019
	Realisatie	Realisatie
Vorderingen		
OCW	547.130	574.085
Gemeenten en GR's	0	0
Overige vorderingen	117.464	100.461
Voorziening wegens oninbaarheid vorderingen	0	0
Subtotaal vorderingen	664.594	674.546
Overlopende activa		
Overige overlopende activa	186.988	171.619
Overlopende activa	186.988	171.619
Totaal van vorderingen	851.582	846.165

3. Liquide middelen

	31-12-2020	31-12-2019
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie
<i>Kasmiddelen</i>	1.326	3.004
<i>Tegoeden op bankrekeningen</i>	3.358.062	3.413.184
<i>Schatkistbankieren</i>		
Liquide middelen	3.359.388	3.416.188

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

4. Eigen vermogen

Bedragen: EUR x 1	Algemene reserve	Bestemmings-reserve publiek	Bestemmings-reserve privaat	Bestemmings-fonds privaat	Totaal eigen vermogen
Eigen vermogen, posten					
Stand per 31-12-2019					
Eigen vermogen	2.633.546	551.789	159.279	993.600	4.338.214
Verloop gedurende 2020					
Resultaat 2020	261.822	-340.799	-7.783	-45.537	-132.296
Overige mutaties	0	0	0	0	0
Stand per 31-12-2020					
Eigen vermogen per 31-12-2020	2.895.368	210.991	151.497	948.063	4.205.918

4.1 Eigen vermogen, specificatie

Specificatie van publieke bestemmingsreserves EUR Bedragen: x 1					
Beschrijving	Eigen vermogen per 31-12-2019	Resultaat verslagperiode	Overige mutaties verslagperiode	Eigen vermogen per 31-12-2020	
Reserve personeel	331.733	-331.733	0	0	
Reserve kapitaal federatie	211.451	-9.065	0	202.386	
Reserve zorgmiddelen SWV	5.520	0	0	5.520	
Herwaarderingsreserve	3.085	0	0	3.085	
Totaal	551.789	-340.799	0	210.991	
Specificatie van private bestemmingsreserves EUR Bedragen: x 1					
Reserve Schoolfonds	159.279	-7.783	0	151.497	
Totaal	159.279	-7.783	0	151.497	
Specificatie van private bestemmingsfondsen EUR Bedragen: x 1					
Reserve fonds vereniging stichting	993.600	-45.537	0	948.063	
Totaal	993.600	-45.537	0	948.063	

5. Voorzieningen

Bedragen: x 1	Personele voorzieningen	Voorziening voor verlies-latende contracten	Voorziening voor groot onderhoud	Overige voorzieningen	Totaal voorzieningen
Voorzieningen, posten					
Stand per 31-12-2019					
Voorzieningen	211.364		1.230.958		1.442.322
Verloop gedurende 2020					
Dotaties	29.528		433.739		463.267
Onttrekkingen	87.450		413.407		500.856
Stand per 31-12-2020					
Voorzieningen	153.443		1.251.290		1.404.733
Bedrag looptijd korter dan een jaar	10.057		27.141		37.198
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	71.685		908.482		980.167
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	71.701		315.667		387.368

In de dotatie aan de voorziening voor groot onderhoud is een extra dotatie van € 38.472,- opgenomen ten laste van het privaat vermogen ten behoeve van de renovatie van de toiletten in basisschool De Bron in Oude-Tonge.

5.1 Voorzieningen, specificatie

Uitsplitsing personele voorzieningen, verloopoverzicht EUR 31-12-2020					
Bedragen: x 1	Sociaal beleid, reorganisatie en rechtspositioneel	Verlofsparen en sabbatical leave	Jubileumvoorziening	Overige personele voorzieningen	Totaal personele voorzieningen
Voorzieningen, posten					
Stand per 31-12-2019					
Voorzieningen		26.018	106.716	78.630	211.364
Verloop gedurende 2020					
Dotaties		9.175	18.244	2.109	29.528
Onttrekkingen		0	11.093	76.357	87.450
Stand per 31-12-2020					
Voorzieningen aan het einde van de periode		35.194	113.867	4.382	153.443
Bedrag looptijd korter dan een jaar			10.057	0	10.057
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar		35.194	32.109	4.382	71.685
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar			71.701		71.701

6. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden	31-12-2020	31-12-2019
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie
<i>Crediteuren</i>	98.570	77.595
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>	411.479	381.171
<i>Schulden ter zake van pensioenen</i>	124.508	124.892
<i>Overige schulden (kortlopend)</i>	32.170	35.713
Subtotaal kortlopende schulden	666.727	619.371
Overlopende passiva, uitsplitsing		
<i>Vooruitontvangen subsidies OCW</i>	79.402	3.174
<i>Vooruitontvangen investeringssubsidies</i>	99.439	87.332
<i>Vakantiegeld</i>	314.017	299.395
<i>Overige overlopende passiva</i>	32.161	23.245
Overlopende passiva	525.019	413.146
Totaal van kortlopende schulden	1.191.747	1.032.517

3.1.6 Mutatieoverzicht materiële vaste activa

Verloopoverzicht van materiële vaste activa EUR 31-12-2020	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op	Totaal materiële vaste activa
Bedragen: x 1					
Materiële vaste activa, posten					
Stand per 31-12-2019					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	869.230	107.156	3.428.614	0	4.405.000
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	347.565	24.255	1.482.480	0	1.854.300
Cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa per 31-12-2019	521.665	82.900	1.946.135	0	2.550.700
Verloop gedurende de periode					
Investeringen	59.415	32.056	353.210	39.572	484.253
Desinvesteringen	0	0	129.997	0	129.997
Afschrijvingen	44.678	7.971	390.876	0	443.525
Afschrijving op desinvesteringen	0	0	129.997	0	129.997
Overige mutaties	0	0	0	0	0
Mutatie gedurende de periode	14.737	24.085	-37.666	39.572	40.728
Stand 31-12-2020					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	928.645	139.212	3.651.827	39.572	4.759.256
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	392.243	32.226	1.743.358	0	2.167.828
Cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa per 31-12-2020	536.402	106.985	1.908.469	39.572	2.591.428

3.1.7 Toelichting op de Staat van baten en lasten

Ten opzichte van het resultaat over 2019 ad€ 195.500,- is het resultaat over 2020 € 327.800,- nadeliger. De inkomsten van de stichting daalden met € 74.550,- terwijl de lasten € 247.350,- hoger waren.

De belangrijkste redenen voor het negatieve resultaat zijn de hogere (incidentele) personele lasten in 2020. In 2019 is de loonruimte in de indexerings van de bekostiging en de ontvangen eenmalige aanvullende bekostiging niet besteed. De hieraan gerelateerde uitgaven zijn pas in 2020 gedaan. Dit betreft een bedrag van in totaal € 331.700,- inclusief werkgeverslasten. Ten behoeve van het inzicht in de jaarrekening 2019 was hiervoor een bestemmingsreserve gevormd ter grootte van € 331.700,-. Exclusief de in 2020 betaalde eenmalige uitkeringen op basis van de in 2019 ontvangen aanvullende bekostiging en de niet bestede loonindexering over 2019 is het resultaat € 199.400,-.

Baten

De rijksbijdrage voor personele bekostiging over 2020 is gestegen door extra middelen voor werkdruk en de indexerings met per saldo € 602.300. De totale bekostiging is t.o.v. 2019 lager door de in 2019 eenmalig ontvangen bijzondere en aanvullende bekostiging ad€ 186.100. Lagere groeibekostiging en per saldo lagere subsidies deden de bekostiging met€ 234.700,- dalen.

De overige overheidsbijdragen waren in 2019 hoger door de ontvangen eenmalige compensatie buitenonderhoud van de Gemeente ad€ 181.300,-

De overige baten zijn lager dan in 2019. In 2019 was onder deze post de verwachte compensatie transitievergoeding bij arbeidsongeschiktheid ad€ 37.700,- in verantwoord. De belangrijkste reden is echter de lagere bijdrage van ouders voor de overblijf, schoolreizen en overige activiteiten doordat scholen gesloten zijn geweest en activiteiten en reizen niet hebben plaatsgevonden als gevolg van de overheidsmaatregel inzake het voorkomen van coronabesmettingen.

Lasten:

De salariskosten, verminderd met de ontvangen uitkeringen zijn in 2020 met€ 631.600,- gestegen ten opzichte van 2019, met name als gevolg van generieke loonsverhoging van 4,5% en de eenmalige uitkeringen op basis van de in 2019 ontvangen bekostiging ad€ 331.700,-. De Overige personeelskosten zijn € 167.000,- lager in 2020. In 2019 was een voorziening gevormd voor de salariskosten van twee arbeidsongeschikte medewerkers. Daarnaast is minder uitgegeven aan Opleiding en nascholing voor het project Meer- en hoogbegaafdheid en zijn scholing uitgesteld in verband met de scholensluiting en lockdown.

De huisvestingslasten zijn in 2020 lager dan in 2019. De dotatie aan het onderhoudsfonds is€ 153.600,- lager dan in 2019. In 2019 is de van de Gemeente ontvangen nadeelcompensatie buitenonderhoud ad€ 181.300,- aan de onderhoudsvoorziening gedoteerd. Daarnaast zijn met name de kosten voor schoonmaak hoger als gevolg van de extra hygiënemaatregelen ter voorkoming van Coronabesmettingen.

De kosten voor administratie en beheer zijn€ 21.700 hoger dan de kosten in 2019 door meer advieskosten inzake fusiebesprekingen en het project 10-14 onderwijs. De overige instellingslasten, waaronder de schoolfondsuitgaven zijn€ 95.500,- lager doordat schoolreizen en activiteiten geen doorgang konden vinden in verband met de overheidsmaatregelen inzake Corona.

De kosten van het onderwijsleerpakket zijn in 2020 lager dan in 2019 als gevolg van lagere ICT kosten door de overstap in 2019 naar Cloudwise en de G Suite for Education op alle scholen.

EUR Bedragen: x 1	2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
-------------------	--------------------	-------------------	--------------------

7. Rijksbijdragen

Rijksbijdragen, uitsplitsing

Rijksbijdragen OCW, uitsplitsing

Rijksbijdragen OCW

11.436.555 11.006.940 11.198.089

Rijksbijdragen OCW

11.436.555 11.006.940 11.198.089

Overige subsidies OCW, uitsplitsing

Overige subsidies OCW

438.484 368.000 521.177

Overige subsidies OCW

438.484 368.000 521.177

Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV

283.393 219.024 218.449

Rijksbijdragen

12.158.432 11.593.964 11.937.715

Onder de Overige subsidies OCW is de subsidie Inhaal- en Ondersteuningsprogramma's verantwoord. Van deze subsidie ad€ 124.200,- is 5/12 (€ 51.751,-) ten gunste van 2020 opgenomen.

8. Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden

Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden, uitsplitsing

Provinciale bijdragen en subsidies

21.985 4.068 186.526

Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies

673 0 3.889

Overige overheden

Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden

22.658 4.068 190.415

Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden

22.658 4.068 190.415

EUR Bedragen: x 1	2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
9. Overige baten			
Overige baten, uitsplitsing			
<i>Opbrengst verhuur</i>	32.860	30.000	47.625
<i>Detachering personeel</i>	63.094	0	57.585
<i>Ouderbijdragen</i>	85.334	10.875	133.867
<i>Arrangementen zorgleerlingen</i>	14.500	0	34.925
<i>Overige, w.o. schoolfonds</i>	103.799	4.205	153.094
<i>Bijzondere baten</i>	0	0	0
Overige baten	299.587	45.080	427.096
10. Personeelslasten			
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten, uitsplitsing			
<i>Lonen en salarissen</i>	7.448.895	6.937.498	6.993.150
<i>Sociale lasten</i>	991.968	905.638	843.206
<i>Premies Vervangingsfonds</i>	191.073	191.733	205.448
<i>Premies Participatiefonds</i>	273.347	240.396	253.014
<i>Pensioenlasten</i>	1.075.594	995.187	1.082.947
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	9.980.876	9.270.452	9.377.765
Overige personele lasten, uitsplitsing			
<i>Dotaties personele voorzieningen</i>	27.717	0	77.698
<i>Lasten personeel niet in loondienst</i>	55.793	62.250	67.339
<i>Overige</i>	345.192	331.900	450.682
Overige personele lasten	428.701	394.150	595.720
Ontvangen vergoedingen uitsplitsing			
<i>Vergoedingen uit het Vervangingsfonds</i>	181.953	0	119.208
<i>Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen</i>	86.574	0	177.768
<i>Uitkeringen die personeelslasten verminderen</i>	268.527	0	296.976
Personeelslasten	10.141.051	9.664.602	9.676.508
11. Afschrijvingen op materiële vaste activa			
<i>Afschrijvingen op materiële vaste activa</i>	443.525	501.291	427.188
Afschrijvingen	443.525	501.291	427.188
12. Huisvestingslasten			
<i>Huurlasten</i>	26.828	26.230	27.080
<i>Verzekeringslasten</i>	874	700	863
<i>Onderhoudslasten (klein onderhoud)</i>	59.605	42.010	52.277
<i>Lasten voor energie en water</i>	163.098	171.630	180.106
<i>Schoonmaakkosten</i>	294.214	234.450	237.429
<i>Belastingen en heffingen</i>	38.892	39.260	49.253
<i>Dotatie onderhoudsvoorziening</i>	433.739	395.267	587.315
<i>Overige</i>	12.187	9.600	9.677
Huisvestingslasten	1.029.436	919.147	1.143.999
13. Overige lasten			
<i>Administratie- en beheerslasten</i>	162.494	146.735	140.773
<i>Inventaris en apparatuur</i>	23.509	12.050	23.245
<i>Leer- en hulpmiddelen</i>	596.475	549.450	641.938
<i>Overige</i>	205.818	254.572	301.343
Overige lasten	988.296	962.807	1.107.300
14. Financiële baten			
<i>Rentebaten en soortgelijke opbrengsten</i>	-5.225	101	572
Financiële baten	-5.225	101	572

EUR Bedragen: x 1	2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
15. Financiële lasten			
<i>Rentelasten en soortgelijke kosten</i>	5.440	5.870	5.316
<i>Financiële lasten</i>	<u>5.440</u>	<u>5.870</u>	<u>5.316</u>

16. Honoraria accountant

Separate specificatie kosten instellingsaccountant			
<i>Accountantshonoraria inzake het onderzoek van de jaarrekening</i>	21.175	19.360	21.780
<i>Accountantshonoraria inzake andere controleopdrachten</i>			
<i>Accountantshonoraria inzake adviesdiensten op fiscaal terrein</i>			1.179
<i>Accountantshonoraria inzake andere niet-controlediensten</i>			
<i>Accountantshonoraria</i>	<u>21.175</u>	<u>19.360</u>	<u>22.959</u>

17. Gebeurtenissen na balansdatum

In maart 2020 is Nederland getroffen door een uitbraak van het Corona-virus. Voor Kindwijs betekende dit dat de scholen gesloten waren vanaf 16 maart tot 8 juni. Vanaf woensdag 16 december 2020 werden scholen op last van de overheid opnieuw volledig gesloten. Met ingang van 8 februari 2021 zijn de scholen weer open gegaan. Het onderwijs is 'op afstand' gegeven. Dit heeft impact op het proces van onderwijsgeven, alhoewel het onderwijs wel door kan gaan. Op dit moment wordt verwacht dat de financiële impact op het vermogen en het jaarresultaat 2021 beperkt zal zijn, omdat de baten (bekostiging door OCW) gecontinueerd worden en ook het personeel gewoon wordt doorbetaald.

18. Resultaatbestemming

EUR Bedragen: x 1

Het resultaat over 2020 ad -€ 132.296 is als volgt verdeeld over de reserves.

Algemene reserve				261.822
Bestemmingsreserves (publiek)				
- Reserve personeel	-331.733			
- Zorgmiddelen uit kapitaal federatie	<u>-9.065</u>			
		-340.799		
Bestemmingsreserves (privaat)				
- Reserve schoolfonds	-7.783			
- Reservefondsen verenigingen	<u>-45.537</u>			
		<u>-53.320</u>		
				<u>-394.118</u>
				-132.296

19. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Niet in de balans opgenomen rechten, specificatie EUR Bedragen: x 1					
Omschrijving	Bedrag boekjaar	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1-5 jaar	Bedrag > 5 jaar	Bedrag totaal

N.v.t.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen, specificatie EUR Bedragen: x 1					
Omschrijving	Bedrag boekjaar	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1-5 jaar	Bedrag > 5 jaar	Bedrag totaal
Gemeente Goeree-Overflakkee, huurovereenkomst	25.993	25.993	103.970	0	129.963
GOM Schoonhouden BV, schoonmaakcontract voor 8 scholen	246.426	16.498	0	0	16.498
Tyclean, schoonmaakcontract 3 scholen	0	74.440	324.828	406.035	805.303
Sense, schoonmaakcontract 4 scholen	0	61.538	268.528	335.660	665.725
Mako, schoonmaakcontract 4 scholen	0	45.996	200.709	250.886	497.591
Groenendijk Onderwijs Administratie, personeels- en	55.157	51.021	204.082	0	255.103
Lakerveld Architecten en Ingenieurs, onderhoudsbeheer	42.643	43.495	173.982	0	217.477
Cloudwise, beheer en onderhoud COOL; G-suite en netwerk	29.086	35.239	140.956	0	176.194
Novilo opleidingen	35.239	14.500	0	0	14.500
Codalt, ontwerp en realisatie websites en communicatieapp	39.572	10.948			

21. WNT Verantwoording 2020 Kindwijs

21.1 Algemeen

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Kindwijs. Het voor Stichting Kindwijs toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 143.000,-, bezoldigingsklasse C Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

EUR Bedragen: x 1	01-01-2020 t/m 31-12-2020
Complexiteitspunten	
<i>Complexiteitspunten gemiddelde totale baten</i>	4
<i>Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten</i>	2
<i>Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren</i>	1
<i>Totaal aantal complexiteitspunten</i>	7
<i>Bezoldigingsklasse</i>	C
<i>Bezoldigingsmaximum</i>	143.000
<i>Afwijkende bezoldigingsklasse</i>	n.v.t.
<i>Afwijkend bezoldigingsmaximum</i>	n.v.t.

21.2 Tabel 1a. Leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking, specificatie EUR Bedragen: x 1

Voorletters	J.S.
Achternaam	Nagtegaal
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang functie	1-jan
Einde functie	31-dec
Taakomvang (fte)	1,00
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	104.538
Beloning betaalbaar op termijn	20.327
Subtotaal bezoldiging	<u>124.865</u>
Individueel WNT-maximum	143.000
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	<u>0</u>
Totale bezoldiging	<u>124.865</u>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Gegevens 2019	
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang functievervulling in 2019	1-jan
Einde functievervulling in 2019	31-dec
Deeltijdfactor 2019 (fte)	1,00
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	94.718
Beloning betaalbaar op termijn	17.001
Subtotaal bezoldiging	<u>111.719</u>
Individueel WNT-maximum	138.000
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	<u>111.719</u>

21.3 Tabel 1d. Topfunctionarissen met een bezodiging van € 1.700 of minder

Naam Topfunctionaris	Functie
J.J. de Geus	Voorzitter Raad van Toezicht
J.L. den Dikken	Lid van de Raad van Toezicht
P.C. Klink	Lid van de Raad van Toezicht
P.J. van den Hil	Lid van de Raad van Toezicht
W.G.A. Driessse	Lid van de Raad van Toezicht
E.S.P. van Kranenburg	Lid van de Raad van Toezicht
W. van der Welle	Lid van de Raad van Toezicht

21.4. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezodiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen

3.1.8 Verbonden partijen

Model E Verbonden Partijen

Verbonden partij, meerderderheidsdeelneming EUR Bedragen: x 1

Er zijn geen verbonden partijen waarin de Stichting Kindwijs een meerderheidsbelang heeft.

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contractonde rwijs	Contractonde rzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelnameper centage
Stg. SWV Passend PO Goeree-Overflakkee	Stichting	Oude Tonge	Nee	Nee	Nee	Ja	0%

Verbonden partij met belang in bevoegd gezag

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contractonde rwijs	Contractonde rzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelnameper centage
Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen met de Bijbel te Dirksland	Vereniging	Dirksland	Nee	Nee	Nee	Ja	0%
Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen met de Bijbel op het Havenhoofd te Goedereede	Vereniging	Goedereede	Nee	Nee	Nee	Ja	0%
Stichting voor Protestants Christelijk Primair Onderwijs Het Kompas te Stellendam	Stichting	Stellendam	Nee	Nee	Nee	Ja	0%
Vereniging voor Protestants-Christelijk Basisonderwijs Goeree-Overflakkee	Vereniging	Middelharnis	Nee	Nee	Nee	Ja	0%
Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs op Gereformeerde Grondslag te Stad aan het Haringvliet en Den Bommel	Vereniging	Stad aan het Haringvliet	Nee	Nee	Nee	Ja	0%
Vereniging voor de bevordering van Christelijk Schoolonderwijs op Gereformeerde Grondslag	Vereniging	Oude Tonge	Nee	Nee	Ja	Ja	0%
Vereniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs te Sommelsdijk	Vereniging	Sommelsdijk	Nee	Nee	Nee	Ja	0%

Verbonden partij met belang in bevoegd gezag

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contractonde rwijs	Contractonde rzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelnameper centage
Vereniging van Christelijke Scholen voor Basisonderwijs op Gereformeerde Grondslag te Middelharnis	Vereniging	Middelharnis	Nee	Nee	Nee	Ja	0%
Vereniging tot Stichting en Instandhouding van School met de Bijbel 'De Regenboog' te Melissant	Vereniging	Melissant	Nee	Nee	Nee	Ja	0%
Vereniging voor Christelijk Schoolonderwijs op Gereformeerde Grondslag te Herkingen	Vereniging	Herkingen	Nee	Nee	Nee	Ja	0%
Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs op Gereformeerde Grondslag te Nieuwe-Tonge	Vereniging	Nieuwe Tonge	Nee	Nee	Nee	Ja	0%

Toelichtingen

De onder 'Verbonden partij met belang in bevoegd gezag genoemde verenigingen en stichting fungeren als adviesraad voor de onderscheiden scholen en hebben medezeggenschap over de besteding van het door hen bij de diverse fusies ingebracht verenigingskapitaal. Daarnaast hebben zij het recht leden van de raad van toezicht voor te dragen.

3.1.9 Verantwoording subsidies

Model G Verantwoording subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Volgnr	Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
		Kenmerk	Datum	
1	Lerarenbeurs	1006632-1	20-9-2019	JA
2	Lerarenbeurs	1090477-1	22-9-2020	NEE
3	Lerarenbeurs	1090702-1	22-9-2020	NEE
4	Inhaal- en Ondersteuningsprogramma	IOP-42632	3-7-2020	NEE

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar. Bedragen: x€ 1

Volgnr	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar
Geen										

Totaal

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar. Bedragen: x€ 1

Volgnr	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
Geen											

Totaal

3.1.10. Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

Het College van Bestuur van Stichting Kindwijs heeft de jaarrekening 2020 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 16 juni 2021.

De raad van toezicht van de Stichting Kindwijs heeft de jaarrekening 2020 goedgekeurd in de vergadering van 16 juni 2021.

W.G.
.....
J.S. Nagtegaal 16 juni 2021

W.G.
.....
J.J. de Geus 16 juni 2021

W.G.
.....
P.C. Klink 16 juni 2021

W.G.
.....
P.J. van den Hil 16 juni 2021

W.G.
.....
W.G.A. Driesse 16 juni 2021

W.G.
.....
J.L. den Dikken 16 juni 2021

W.G.
.....
W. van der Welle 16 juni 2021

.....

4. Overige gegevens

Toelichting op de jaarrekening, overige gegevens

4.1 Statutaire bepalingen

In de statuten van de Stichting voor Protestants Christelijk Primair Onderwijs op Goeree-Overflakkee (Kindwijs) zijn geen bepalingen opgenomen ten aanzien van de bestemming van het resultaat.

4.2 Controleverklaring onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: De raad van toezicht en het college van bestuur van Stichting voor Protestants Christelijk Primair Onderwijs op Goeree-Overflakkee, gevestigd te Goeree-Overflakkee

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting voor Protestants Christelijk Primair Onderwijs op Goeree-Overflakkee te Goeree-Overflakkee, gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Protestants Christelijk Onderwijs Goeree-Overflakkee op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2020;
- (2) de staat van baten en lasten over 2020; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Protestants Christelijk Onderwijs Goeree-Overflakkee, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- verslag van de toezichthouder;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 18 juni 2021

DRV Accountants & Adviseurs

w.g. drs. J.J. Driessen RA

5. Bijlagen

Bijlage 1 - Samenvatting strategische beleidsplan 2019-2023

Strategisch Beleidsplan 2019-2023

Onze thema's

Toekomstgericht onderwijs &
Professionalisering
Eigenaarschap in alle lagen
Vitale scholen

**Ambitie
2019-2023**

**Opdracht
2019-2023**

Identiteit

- Elkaar verstaan
- In elke dorpskern een PC-school

- Ontmoeting RvT, CvB en MT
- Bezinning op samenwerking en gevolgen voor identiteit bij nieuwbouw diverse scholen

Onderwijs & Kwaliteit

- Eigenaarschap kinderen bevorderen
- Onderzoekend en ontdekkend leren
- Aandacht voor sport en bewegen
- Deskundige en praktische ondersteuning SWV
- Scholen werken thematisch en groepsdoorbrekend

- Kinderraad op alle scholen
- Kindgesprekken optimaliseren, eigenheid benadrukken
- Eigenheid leerlingenbevorderen middels portfolio
- MHB-voorziening
- Opzetten expertisecentrum voor dekkend aanbod
- Techniek, onderzoekend en ontdekkend leren stimuleren via ExperiGO met een vervolg in de schoolorganisatie
- Visievorming op rol van leerkracht gericht op eigenaarschap leerlingen

Personeel & Organisatie

- Onze medewerkers zijn vitaal, werken met plezier en weten stress te hanteren
- Onderzoek schooltijden
- Werkverdelingsplan benutten voor eigenaarschap
- Eerst begrijpen, dan begrepen worden

- Gesprekkencyclus gericht op ontwikkeling
- Werkverdelingsplan inzetten als middel voor werkdrukbeheersing en bevorderen eigenheid werknemers
- Alle deelnemers volgen scholing via Kindwijsacademie en ELO Skillstown
- Organiseren wervingsbijeenkomsten om nieuw personeel aan te trekken
- 10 talentbegeleiders opleiden
- Haalbare plannen, MT-werkgroepen in balans met werkdruk en werkgeluk
- Borgen kwaliteitsbeleid
- Gerichte aandacht en metingen sociale veiligheid
- Directeuren werken met MT-maatje aan ontwikkelvraagstuk

Beheer & Financiën

- Duurzame en uitdagende onderwijsgebouwen
- In elke dorpskern een pc-basisschool
- Financieel beleid op basis van onderwijskundige keuzes
- Financieel gezonde jaarrekeningen
- Voldoen aan wettelijke verplichtingen

- Integraal Huisvestingsplan (IHP) wordt in de periode 2019-2022 verder ontwikkeld en uitgebouwd.
- Waar mogelijk worden scholen onderdeel van dorpscentrum
- Ontwikkelen scenariotool financieel meerjarenbeleid
- Duurzame schoolgebouwen met lage energiekosten

Maatschappij & Communicatie

- Bevorderen ECO-cultuur
- Educatief partnerschap, samenwerking met bedrijfsleven
- Scholen worden zo mogelijk onderdeel van een dorpscentrum
- Kindwijs opereert proactief in de omgeving

- Scheiden van afval, container via gemeente
- Stimuleren gezonde leefstijl
- Scholen schrijven een duurzaamheidsnotitie
- Samenwerking PSZ, Sport, BSO, CJG optimaliseren
- Opzetten themagericht overleg met platform in omgeving
- Gerichte aandacht en metingen sociale veiligheid
- Contact houden met fusiepartners
- Actief blijven investeren in de relatie met de éénpitters op ons eiland